

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ÚSTAV PEDAGOGIKY A SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

Jiří Komínek

Obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku – kombinované studium

**Historie Středního odborného učiliště
stavebního v Prostějově
(1947 – 1989)**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. **Drahomíra Holoušová**, CSc.

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl úplný seznam použitých pramenů a literatury.

V Prostějově dne 4. března 2011

.....
podpis

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce, paní doc. PhDr. Drahomíře Holoušové, CSc., za řadu podnětných nápadů a rad, pomoc při odstraňování chyb a za náměty pro zdokonalování práce.

Děkuji všem učitelům, kteří byli tak ochotní a věnovali mi svůj čas a odpověděli na mé dotazy.

Děkuji své ženě a svým dcerám za veškerou podporu.

OBSAH

ÚVOD	5
1 HISTORIE UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVÍ DO ROKU 1984	7
2 HISTORIE STŘEDNÍHO ODBORNÉHO UČILIŠTĚ STAVEBNÍHO V PROSTĚJOVĚ DO ROKU 1989	13
2.1 POČÁTKY STAVEBNÍHO UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVÍ V PROSTĚJOVĚ.....	13
2.2 STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ	20
2.3 STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ STAVEBNÍ V PROSTĚJOVĚ (1984 – 1989)	23
2.3.1 <i>Organizační struktura středního odborného učiliště stavebního v Prostějově</i>	<i>23</i>
2.3.2 <i>Historie středního odborného učiliště stavebního v Prostějově (1984 – 1989)</i>	<i>25</i>
2.3.3 <i>Historie středního odborného učiliště stavebního v Prostějově z pohledu kronikářů učiliště (1984 – 1989)</i>	<i>35</i>
ZÁVĚR.....	52
PRAMENY A LITERATURA	53
PŘÍLOHY – SEZNAM PŘÍLOH.....	54
ANOTACE.....	62

Úvod

Na sledovaném učilišti jsem absolvoval nástavbové studium a v současné době zde pracuji ve funkci zástupce ředitele pro odborný výcvik.

Blíží se významné výročí naší školy a podle zjištění v dostupných archívních materiálech není nikde plynule zachycena její historie. Za cíl své práce jsem si proto určil její celé zmapování. Jak jsem následně zjistil, nebylo v možnostech bakalářské práce zahrnout celou éru vývoje učiliště. Rozhodl jsem se proto o popsání historie učiliště do roku 1989. Jejím pokračování se chci věnovat až v magisterském studiu, do kterého mám zájem po ukončení bakalářského studia nastoupit.

V archívu učiliště chybí materiály k starším obdobím vývoje učiliště. Jediným písemným podkladem k mé práci se stala závěrečná práce J. Faltýnka, který se jen ve všeobecnosti zabývá historií učiliště. Ke konkrétnějším poznatkům jsem se dostal pomocí rozhovorů s bývalými i současnými pracovníky učiliště a studiem jejich archívů. Dalším zdrojem informací se staly dvě zachované kroniky z let 1984 – 1989. Tyto, jak vyžadovala současná politická situace, jen málo vypovídají o struktuře a pedagogické činnosti učiliště. Věnují se především mimovyučovacími a mimoškolními aktivitám žáků a prezentaci učiliště na veřejnosti. Podle mého mínění i tyto informace do historie učiliště patří, protože představují preference a atmosféru tehdejšího školství.

Bakalářskou práci jsem rozdělil do dvou kapitol. V první, nutné pro další pochopení historie sledovaného učiliště, popisují vývoj učňovského školství od jeho počátků do roku 1989. Ve druhé kapitole zachycuji historii středního odborného učiliště stavebního v Prostějově do roku 1989. Do této kapitoly jsem zařadil také záznamy událostí z kronik učiliště (1984 – 1989), tak jak je zachytili jejich zapisovatelé.

Domnívám se, že tato bakalářské práce může svým dílem přispět k osvětlení historie středního odborného učiliště stavebního v Prostějově do roku 1989.

1 Historie učňovského školství do roku 1984

Cechy a vznik učebního oboru

První písemné zprávy o učebních poměrech se objevovaly ve 14. století, kdy se ještě vzájemné vztahy mistra a učně řídily soukromými úmluvami. Teprve v 16. století se vytvářel pevný právní poměr mezi učněm, tzv. učebním pánem a cechem. Cech určoval počet učňů u jednotlivých mistrů, přijímání učňů se uskutečňovalo před cechmistry, smlouva o učení se zapisovala do cechovních knih. Věk pro přijetí mládeže do učení byl v jednotlivých ceších různý, mnoho cechů přijímalo do učení ještě nedospělé chlapce (např. cech malířský přijímal chlapce už od pěti let), ale učedníkem se mohl stát i dospělý člověk. Také doba učení nebyla u všech řemesel stejně dlouhá, pohybovala se v rozmezí od jednoho do pěti let podle cechovních zvyků a smluv.

V 18. století se do popředí hospodářského rozvoje dostávala manufakturní výroba. Manufaktury měly oproti cechům řadu výhod. Mohly zaměstnávat libovolný počet dělníků, a právě proto mohly zavést dělbu práce, která urychlovala výrobu. I přes vytlačování cechů manufakturami, měly v této době cechy ve výchově odborného dorostu stále prvenství.

Roku 1739 byly vydány „Generální cechovní artikule pro pořádky královských dědičných zemí českých“, které vlastně poprvé určily práva a povinnosti učňů a jejich mistrů, protože dosud učební vztahy určoval cech a místní zvyky. V artikulech byla určena závazná délka učební doby pro všechny cechy, výška platu za učení, možnosti trestání učně a dokonce i žaloby učně proti mistrovi v případě špatného zacházení atd. Dne 6. prosince 1775 bylo vydáno zákonné opatření o všeobecné a povinné základní školní docházce pro děti ve věku od 6 do 12 let.(Černohorský1973; Holoušová, 2001, s. 3-5)

Vznik odborného školství

První řešení mimocechovní výchovy pracující mládeže spadá do období počátků průmyslové revoluce, která znamenala konečné vítězství průmyslové výroby nad cechovní, a konečně do období rozvoje přírodních a počátků technických věd.

Rozvoj odborného školství urychlilo v prosinci 1859 vydání živnostenského řádu, kterým bylo zrušeno cechovní zřízení. Živnostenský řád se zabýval v ustanoveních o učebním poměru též otázkou výchovy dělnického dorostu. Podle těchto ustanovení byla učební doba stanovena na dva až čtyři roky podle podmínek učebního oboru a měla být obsažena v učební smlouvě. (Černohorský1973; Holoušová, 2001, s. 7-9)

Učňovské školství mezi dvěma světovými válkami

V roce 1885 vznikají všeobecné školy řemeslnické, do kterých byli přijímáni žáci od 12 let. Povinná školní docházka do pokračovacích škol byla stanovena teprve po vydání novely živnostenského řádu z roku 1897 a 1907.

Po roce 1918 všeobecné řemeslnické školy a odborné školy splynuly s průmyslovými školami. V pokračovacích školách se vyučovalo matematice, fyzice, českému jazyku, nauce o materiálu, kreslení a občanské výchově. Pro vyučování technologie nebyli kvalifikovaní učitelé, pro nedostatek dílen nebyl realizován ani dílenský výcvik.

Majitelé továren si v tomto období začínali uvědomovat, že potřebují zdatné pracovníky schopné obsluhovat složité stroje, a proto začali budovat tovární školy s dobře vybavenými dílnami i domovy mládeže. Přijetí do těchto škol bylo podmíněno velmi dobrým prospěchem ze všeobecně vzdělávací školy a složením náročné zkoušky.

V období od roku 1918 do roku 1938 zůstává příprava dělnické mládeže k povolání stále individuální a nejednotná. V období 1. republiky nebyly ke změnám vytvořeny podmínky. Přes stále

narůstající potřeby živnostenského školství došlo jen k rozšíření sítě pokračovacích škol.

Kolem roku 1928 vrcholí v ČSR rozvoj průmyslu, který zároveň znamená zvýšený požadavek na kvalifikovaný dělnický dorost. Majitelé továren začínají budovat vlastní učňovské školství. Nejdále v této snaze se dostává ve Zlíně Tomáš Baťa, který čerpal zkušenosti při budování odborného školství z podobných továrních škol v USA.

Velký význam v tomto období měla Komise pro didaktickou reformu živnostenských pokračovacích (učňovských) škol, která v roce 1930 začala pro tyto školy vydávat osnovy. Osnovy byly rozděleny do šesti skupin podle zaměření živností (kovo zpracující, stavební a dřevodělné, umělecké, oděvní, potravinářské, obchodní). Směrnicemi pro reorganizaci učňovského školství byl stanoven desetiměsíční školní rok s osmi vyučovacími hodinami týdně. (Holoušová, 2001, s. 9-10)

Učňovské školství v období druhé světové války

V období okupace bylo československé hospodářství podřízeno válečným potřebám Německa, které mělo zájem na rozvoji českého průmyslu. Proto také učňovské školství, vychovávající kvalifikované dělníky, bylo také jediným rozvíjejícím se článkem školství v této době, ovšem s cílem co nejrychleji uspokojovat poptávku válečného hospodářství po pracovních silách. V tomto období se výuka učňů více přesouvala do továren. Byly zavedeny nové učební poměry v oborech, kde nebyla výchova dorostu dříve organizována (např. hornictví).

Učňovské školství v letech 1945 – 1948

Po skončení druhé světové války a osvobození našeho státu došlo k velkým změnám v národním hospodářství i v celém školství. Košický vládní program z 5. dubna 1945 mimo jiné stanovil, že zvláštní péče bude věnována odborným a pokračovacím školám pro urychlenou výchovu dělnického dorostu. Další vývoj učňovského školství ovlivnil

i znárodňující dekret prezidenta republiky z 28. 10. 1945, jímž přešly do správy státu všechny důlní, hutní, energetické a průmyslové podniky s více než padesáti zaměstnanci. Ministerstvo školství a osvěty, které bylo pověřeno správou a dozorem nad učňovskými školami, připravovalo reformu, která se jednak týkala obsahové a organizační úpravy učňovského školství rozšířením počtu hodin teoretického vyučování, jednak zavedení nových učebních plánů a osnov. Prvním krokem k sjednocení učňovského školství byla změna názvu „učňovská škola“ na „Základní učňovskou školu“. Název byl změněn v souladu s novými učebními osnovami a plány, které měly učňovské mládeži poskytnout základní odborné vzdělání. Začínalo se též s realizací spojení teoretického vyučování s praktickým výcvikem. V roce 1948 byl 21. dubna vydán zákon č. 95/1948 Sb. o základní úpravě jednotného školství, který odstranil dvojkolejnost nižšího a středního školství a zavedl národní školu jako školu 1. stupně a střední školu jako školu 2. stupně. Tyto školy, které na sebe navazovaly, byly povinné pro mládež do patnácti let. Na školu 2. stupně navazovaly školy 3. stupně, mezi kterými zaujímaly důležité místo základní školy odborné pro výchovu učňů. Základní odborné školy poskytovaly učňům základy odborného vzdělání a prohlubovaly obecné vzdělání. Měly tři postupné ročníky a členily se na několik oborů podle zaměření učňů. V zákoně č. 95/1948 Sb. bylo ustanovení o povinné bezplatné docházce do základních odborných škol pro mládež, která nenavštěvovala jiné školy třetího stupně. (Holoušová, Kovářiček 1986, s. 175-180)

Učňovské školství v 50. a 60. letech

Dne 12. července 1950 byl vydán Zákon o pracujícím dorostu, který měl za úkol pomoci při plánovitém řízení náboru dorostu do nejdůležitějších odvětví našeho hospodářství. Tímto zákonem bylo vyřešeno jednotné řízení výchovy učňů prostřednictvím Ústředí pracujícího dorostu při ministerstvu práce a sociálních věcí, které

prostřednictvím referátu pro pracující dorost krajských národních výborů řídilo střediska pracujícího dorostu zřizovaná při závodech. S vytvořením středisek pracujícího dorostu jako výchovně vzdělávajícího celku souviselo první vypracování komplexního učebního plánu, v němž se odborný výcvik a teoretické vyučování spojil v jeden celek.

Úplné střední všeobecné vzdělání získávala dělnická mládež od roku 1959 na středních školách pro pracující většinou ve večerním studiu při zaměstnání. Střední školy pro pracující zřizovaly okresní národní výbory nebo velké závody v rámci plánování sítě. Byly dvou až tříleté, diferencované podle vědních oborů tvořící základ výrobního oboru. Neuspokojivé výsledky studia v prvním období existence středních škol pro pracující vedly ministerstvo školství a kultury k zavedení jednotného učebního plánu pro odborná učiliště a střední školu pro pracující, ve kterém bylo učivo rozloženo na pět let. Tento typ studia nesl název pětileté souvislé studium. Po skončení doby učebního poměru vykonali učni závěrečnou učňovskou zkoušku a v 5. ročníku maturitní zkoušku. Koncem šedesátých let bylo pětileté studium postupně zrušeno a od školního roku 1973/74 se pro dělnickou mládež zaváděli experimentální učební obory s maturitou.

Střední odborná učiliště

Dokument z roku 1976 nazvaný Další rozvoj československé výchovně vzdělávací soustavy zavedl jediný typ výchovně vzdělávajícího zařízení pro přípravu mládeže na dělnická povolání – střední odborné učiliště. V letech 1978 střední odborná učiliště nahradila odborná učiliště a učňovské školy.

Střední odborná učiliště byla určena pro přípravu absolventů základních škol a délka přípravy na budoucí povolání trvala od dvou do čtyř let. Většina dělnické mládeže se připravovala v tříletých učebních oborech. Absolventi čtyřletých studijních oborů získávali úplné střední vzdělání a byli připraveni pro výkon náročných

dělnických povolání. Ve středních odborných učilištích byli žáci vzděláváni v odborném výcviku, odborných a všeobecně vzdělávacích předmětech. (Holoušová 2001, s. 14 – 16)

Zákon z roku 1984 zavedl povinnou desetiletou školní docházku a stanovil osm ročníků základní školy. Střední odborná učiliště připravovala žáky v nejméně dvouletém studiu ukončeném závěrečnou zkouškou pro výkon dělnických profesí. Čtyřleté studium bylo ukončeno maturitní zkouškou.

Střední odborné učiliště zajišťovalo teoretické vyučování, praktické vyučování a výchovu mimo vyučování. Délka studia se dělila v souladu s učebními plány a učebními osnovami na přípravné období a období odborného rozvoje. (Školství v pohybu, 1996; Holoušová 2001, s. 15 -16)

2 Historie Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově do roku 1989

2.1 Počátky stavebního učňovského školství v Prostějově

V červenci roku 1945, kdy bylo známo z předloh materiálů o znárodnění československého průmyslu, že v této etapě stavebnictví do znárodnění zahrnuto nebude, byl pracovník stavebnictví Josef Vágner z Prostějova povolán k místopředsedovi tehdejší vlády, kde byl po rozboru situace pověřen přípravou znárodnění stavebnictví s návazností na spolupráci s národním podnikem Konstruktiva Praha. Tak v koordinaci tehdejších ústředních politických a hospodářských orgánů bylo v červenci roku 1945 založeno v Prostějově oblastní zaměstnanecké družstvo PRŮMSTAV, které se stalo jádrem příprav znárodnění ve stavebnictví na Moravě, v úzké spolupráci s národním podnikem Konstruktiva. Družstvo bylo vytvořeno na podstatě konfiskátu bývalé německé firmy Koneczny a Swatek v Prostějově, Havlíčkova ulice číslo 30, a postupně přijímalo ostatní národní správy ohrožené návrhy na likvidaci. Průmstav se během dvou let (1946 – 1948) rozrostl na několikatisícové družstvo a byl tehdy hodnocen jako nejlepší stavební podnik v daném území. (Faltýnek, 1982, s. 9 – 11)

V této době byla u nejlepších stavebních podniků zřízena střediska pracujícího dorostu pro výchovu kvalifikovaných dělníků. Tak tomu bylo i u Průmstavu, kdy učňovské středisko mělo při svém vzniku 110 učňů. Dne 28. září 1947 byl z vlastních zdrojů slavnostně otevřen první učňovský internát stavebního dorostu za Kosteleckou ulicí v Prostějově. Byl to vlastně areál šesti dřevěných tesko-domků, které byly upraveny jako ubytovny, kulturní místnosti, sociální zařízení, kuchyně a kanceláře. Tento den je považován za den skutečného zrodu prostějovského učňovského zařízení. První dohledané poznámky o počátcích stavebního učňovského zařízení v Prostějově se objevují po únoru 1948. Znárodněním soukromých podniků byl vytvořen velký podnik ČSSZ – Československé stavební závody. V roce 1949 bylo

zřízeno Ústředí pracujícího dorostu. Byly revidovány učební obory, délka učební doby byla přizpůsobena jejímu obsahu a trvala dva roky, výjimečně jeden rok. Pro výchovu učňů byly vypracovány nové učební plány a osnovy. U nejlepších podniků, jak již bylo uvedeno výše, byla zřízena střediska pracujícího dorostu pro výchovu kvalifikovaných dělníků podle potřeb znárodněného stavebnictví. Výchova učňů se v těchto střediscích podstatně zlepšila. Středisko pracujícího dorostu ČSSZ Prostějov bylo prvním článkem nynějšího učňovského zařízení. Byla to vlastně učňovská stavební správa, která prováděla samostatné stavby na klíč, tj. od základů až po dokončení a předání.

Stavební učňovské zařízení při prvopočátečním zrodu zajišťovalo jen praktickou činnost a teoretickou část splňovali učni ve škole současného obchodního učiliště, které sídlí na nám. Edmunda Husserla č. 1 v Prostějově.

Středisko praktického vyučování si postupně vybudovalo rozsáhlé zařízení nutné pro výuku a výchovu učňů. Tehdy bylo učni provedeno značné množství samostatných učňovských staveb, například 36 bytových jednotek v ulici Šárka v Prostějově, učňovský internát v Prostějově, sodovkárny v Přerově, jesle pro Okresní závody Jiřího Wolkera, výrobná na dřevotřísku ve Vrbně pod Pradědem, ovčiny Branná, Ostružná a další stavby. (Faltýnek, 1982, s. 8 – 11)

Jaroslav Faltýnek, dlouholetý pracovník učiliště a pozdější zástupce ředitele, ve svých vzpomínkách uvedl: *„V tomto středisku jsem nastoupil v roce 1950-1952 jako zednický učeň a živě si vzpomínám, jak v roce 1951 na učňovské stavbě bytových jednotek v ulici Šárka v Prostějově předváděl, pro nás učně, tehdy zlepšovatel a stavitel Tencen zdivo do rámů. Byl to převrat ve zdění z cihel, který velmi zvýšil produktivitu práce.“* (Z rozhovoru zpracovatele bakalářské práce s Jaroslavem Faltýnkem, bývalým pracovníkem učiliště.)

Snahou mistrů bylo naučit učně zvládat i veškeré novátorské práce, a tak byla zavedena výuka cihelného zdiva do rámů a výuka stavění příček silných 10cm do šablony podle stavitele Novotného. Postupně

bylo ve středisku zavedeno omítání lopatou podle stavitele Šebestíka z prostějovského závodu.

Nevýhodou výuky ve střediscích pracujícího dorostu bylo to, že učni museli dělat značné množství výpomocných prací pro řemesla, která nesouvisela přímo s vlastní přípravou na profesi.

V roce 1952 byl dán do provozu nový domov mládeže s kapacitou 120 lůžek, kuchyně, jídelna, tělocvična a sportovní areál. Při delimitaci byl Prostějov přidělen k Jihomoravskému kraji a závod Prostějov a učňovské středisko k Pozemním stavbám Gottwaldov (dnešní Zlín). Tímto převodem učňovské zařízení v Prostějově přebralo výuku učňů oborů automechanik a provozní zámečnick. Byly pro ně vybudovány dílny v Malenovicích. Pro nově získaný obor stavební zámečnick byla zřízena dílna v zámečnické provozovně v Holešově.

Většina mistrů odborné výchovy a vedoucích pracovníků učňovského zařízení byla z řad bývalých absolventů. Celé zařízení bylo postupně budováno a modernizováno. Stávající dobré podmínky a zkušený pedagogický kolektiv zaručoval úspěšnou výuku a výchovu učňů i jejich dobrou přípravu pro celoživotní povolání. Za několik desítek let se učni aktivně podíleli svou prací na mnoha stavbách jak v prostějovském kraji, tak mimo něj. (Převzato z osobního archívu J. Faltýnka)

Při výuce a výchově učňů byly zastoupeny tři složky, a to teoretické vyučování, odborný výcvik a mimoškolní a mimopracovní výchova. Pro zajištění **teoretické výuky** navštěvovali učni učňovské školy v Prostějově, Napajedlech, Vsetíně a Gottwaldově-Lípě. Prioritou všech těchto učňovských škol bylo soustavně zkvalitňovat učebně vzdělávací proces. Po dobu existence prostějovského učňovského střediska se učni aktivně podíleli svou prací na mnoha stavbách i mimo svůj region. Patřily k nim např.: Uničovské strojírny, Přerovské strojírny, Hanácké železární v Prostějově, Oděvní průmysl v Prostějově, Hranická cementárna, Sigma Lutín, Moravia v Mariánském Údolí, Kovohutě Břidličná, výstavba „Donbasu“ na Ostravsku. S tím souvisela modernizace učebního procesu, využívání

učebních pomůcek, odborných učeben a kabinetů. V **odborném výcviku**, který zaujímal více než polovinu učební doby si učni osvojovali odborné vědomosti a dovednosti nutné pro práci budoucího kvalifikovaného dělníka. Zároveň byli seznamováni s podmínkami pracovního prostředí, s organizací práce, její bezpečností a hygienou na pracovištích. Velkou úlohu při výchově a vzdělávání učňů měla i produktivní práce, která měla být v souladu s učebními osnovami odborného výcviku. Účelné využívání volného času bylo významnou součástí životního stylu učňů. Pro ubytování tehdejších 150 učňů ze vzdálenějších míst byly řízeny dva domovy. Sloužily také ke kvalitnímu a mnohostrannému využívání volného času. Mimo zařízených pokojů pro čtyři učně a sociálního zařízení, měl každý domov své sportovní zařízení, knihovnu, fotokomoru a několik kluboven k rozvoji pestré zájmové činnosti.

V tehdejší době veškerou činnost i využití volného času na domovech mládeže významně ovlivňoval Socialistický svaz mládeže. (dále jen SSM)

V oblasti **zájmové činnosti** měla velký význam tělesná výchova. V blízkosti domova mládeže byla pěkná hřiště, kde se uskutečňovala tělesná a branná výchova. Ubytovací zařízení mělo vlastní tělocvičnu, kde v zimním období probíhala příprava pro všechny sporty. A tak po několik let úspěšně pracovaly kroužky odbíjené, košíkové, lehké atletiky, šachu, stolního tenisu, minikopané a další. V této době byl také povinně prováděn výcvik neplavců. Po jeho absolvování měl každý učeň učňovského zařízení umět plavat. K cenným úspěchům patřila čtyři první místa ve sportovní olympiádě Pozemních staveb generálního ředitelství Ostrava (společně s učni Uherského Brodu a Hodonína). Učebním poměrem v prostějovském učebním zařízení prošlo také několik pozdějších úspěšných reprezentantů naší země (např. Jaroslav Kovář v lehké atletice).

V socialistické éře byla pestrá, i když často zpolitizovaná, **kulturní a zájmová umělecká činnost** učňů. Kromě pravidelné návštěvy kulturních a sportovních podniků ve městě se promítaly filmy

a organizovaly i hodnotné kulturní večery přímo na domovech. V zimním období ve spolupráci s dalšími prostějovskými učňovskými středisky se jedenkrát za měsíc pořádaly pro učně klubové večery a diskotéky. Byly pořádány tzv. „Dny písní“ u příležitosti různých politických událostí. Na úseku zájmové umělecké činnosti učňů pracovaly celoročně fotografické kroužky. Pracovníci střediska si zvláště cenili prvního místa v kulturní soutěži generálního ředitelství „O zlatou zednickou lžici“, ve které zvítězili dvakrát za sebou. Velkou úlohu v této době sehrávala tzv. **socialistická soutěž odborných dovedností**. Byla uskutečňována podle soutěžních podmínek platných ve všech učňovských zařízeních spadajících pod ministerstvo stavebnictví

a organizována v rámci podniku, generálního ředitelství a rezortu. V roce 1978 byla rozšířena o soutěž organizovanou krajskými výbory Revolučního odborového hnutí (ROH). Prostějovské učňovské zařízení spolu se středisky praktického vyučování Uherský Brod a Hodonín dosahovalo vždy velmi dobrých výsledků. (Všechna uvedená zařízení patřila tehdy pod národní podnik Pozemní stavby Gottwaldov). Za posledních devět roků své existence se tato střediska praktického vyučování umístila 4x na prvním místě, 2x na místě druhém a 3x na místě třetím.

Učni, kteří trvale dosahovali nejlepších výsledků v odborném výcviku, ve vyučování, v mimopracovní výuce a byli zapojeni v SSM, byli vyhodnoceni a získávali bronzový nebo stříbrný odznak ministerstva stavebnictví. V roce 1981 bylo vyznamenáno těmito odznaky jedenáct nejlepších učňů prostějovského učňovského střediska (Faltýnek, 1982, s. 19)

Středisko praktického vyučování vykazovalo dobré výsledky v učebně výchovné práci, malé fluktuaci a prevenci úrazovosti. Jediným záporem tehdejší doby bylo, že za celou dobu trvání střediska se v roce 1982 nesplnil nábor učňů podle profesí a okresů. (V dnešní době, zvláště od roku 1997, je tato situace naprosto běžnou). Dobré výsledky ve výchovné činnosti byly výsledkem práce celého

pedagogického kolektivu pracovníků. Byly zásluhou všech těch, kteří měli dlouholeté zkušenosti v učebně výchovné práci a plnili iniciativně pracovní a výchovné úkoly. (Faltýnek, 1982, s. 14 – 22)

V období posledních pěti let před rokem 1984 se dosáhlo v náborech učňů těchto výsledků:

Nábor učňů byl trvale zajišťován zkušenými pracovníky střediska ve třech okresech Jihomoravského kraje na 70 základních školách. Pro každý rok bylo zpracováno podrobné organizační opatření k náboru učňů. V roce 1982 až 1984 bylo plnění náboru stále obtížnější a náročnější. Důvodem byla preference strojírenství od roku 1976, slabé populační ročníky a narůstající počty organizací, které nárokovaly požadavky na nábor učňů. Z těchto důvodů byl plán náboru učňů již několik roků nadřizenými orgány snižován. I přes tuto skutečnost byl však nejvyšší u stavebních organizací na Moravě. Náborem učňů a jejich výukou byl zajišťován hlavní úkol střediska – příprava kvalifikovaných dělníků pro potřeby podniku a byl to prakticky jediný zaručený zdroj doplňování potřebného počtu kvalifikovaných dělníků. Mladí absolventi, kteří přicházeli ze střediska, byli dobře připraveni na budoucí povolání, ale neměli dostatek zkušeností. Museli je získat ve výrobní praxi pod vedením starších zkušených vedoucích a mistrů. Vytváření dobrých pracovních podmínek, správné vedení a starostlivost o jejich pracovní a osobní problémy byly důležitými faktory pro stabilizaci absolventů střediska praktického vyučování. Tehdy byl pohyb vyučených téměř z jedné třetiny ovlivňován vojenskou základní službou. Jednu pětinu tvořily odchody mimo podnik, takže v sedmiletém období pracovala ve výrobě jen o něco více než polovina absolventů. Rozbor důvodů odchodů absolventů od podniku ukazoval, že největší procento – asi 50,1% - jsou odchody na vlastní žádost. Vznikaly tím zbytečné ztráty kvalifikovaných pracovníků i ztráty ekonomické. Vždyť tehdejší náklady na vyučení jednoho učně v nově koncipovaných oborech s výuční dobou na tři roky a čtyři měsíce činily 46 800,-Kčs.

Podle údajů z let 1982-1984 ze střediska vycházelo v posledních letech každým rokem průměrně 80 absolventů ze 7 učebních oborů, kteří nastupovali jako vyučení kvalifikovaní odborníci na pracoviště národního podniku Pozemní stavby Gottwaldov (dnešní Zlín).

Celkově se do této doby v prostějovském učňovském zařízení úspěšně vyučilo 2.800 pracovníků, kteří doplňovali řady pracujících nejen Pozemních staveb, n. p. Gottwaldov, ale i jiných stavebních organizací.

Absolventi si vedli dobře i v dalším životě. Vedení střediska umožňovalo nadaným a schopným učňům další vzdělávání na odborných školách. Mnoho absolventů pracovalo v důležitých funkcích jako vedoucí čet, mistrů, stavbyvedoucí, technici. Řada absolventů získala vysokoškolské vzdělání. (Převzato z osobního archívu J.Faltýnka)

Za uvedené výsledky a celkovou úspěšnou práci ve výchově a výuce mladých stavbařů získalo středisko řadu uznání a vyznamenání.

Patřily k nim:

1953 Stuha ministerstva pracovních sil

1980, 1981 Rudá standarda PS GŘ Ostrava za 1. místo v soutěži učňovských zařízení VHJ

1953 – 1954 mnoho jiných uznání za výchovu, pracovní úspěchy, za účast v kulturních, tělesných a branných soutěžích

Iniciativní práce výchovných pracovníků střediska přinesla ocenění i pro nejlepší jednotlivce. V průběhu let bylo 34 pracovníků oceněno následovně:

Státní vyznamenání	1
Zasloužilý školský pracovník	
Resortní vyznamenání	4
Nejlepší pracovník ve stavebnictví	
Zasloužilý pracovník ve stavebnictví	
Vyznamenání výrobně hospodářské jednotky	8
Zasloužilý pracovník VHJ	
Vyznamenání podnikové	21

Zasloužilý mistr podniku

Výborný mistr podniku

Nejlepší pracovník

(Převzato z osobního archívu J. Faltýnka)

Ocenění i celý předchozí vývoj potvrdilo, že středisko stavebního praktického vyučování v Prostějově plnilo úspěšně své úkoly při výchově nové stavbařské generace. Je nutné znovu připomenout, že tyto výsledky byly dosaženy především prací celého pedagogického kolektivu, provozních zaměstnanců i vedení prostějovského stavebního střediska. (Převzato z osobního archívu J. Faltýnka)

2.2 Střední odborné učiliště

K nové situaci v přípravě mládeže na dělnická povolání došlo po roce 1976, kdy byl zaveden nový typ výchovně vzdělávacího zařízení – střední odborné učiliště.

Střední odborná učiliště představovala nový druh střední školy, která zajišťovala v nově koncipovaných učebních oborech přípravu mládeže pro dělnická povolání. Byla jediným zařízením tohoto druhu, která nahradila dosavadní odborná učiliště, učňovská střediska i učňovské školy. I v této oblasti docházelo ke změně v obsahu pojmů. Jako obor se posuzovala celá výchova k povolání, počínaje prvním rokem studia. Před rokem 1989 si absolvent už v prvním ročníku mohl vybrat podnik a učební poměr se uzavřel smluvně až ve II. ročníku středního odborného učiliště. Žáci na tomto zařízení měli stejné postavení jako ostatní studenti na gymnáziích nebo středních odborných školách.

Nová soustava učebních oborů

Dnem 1. září 1978 vstoupila v platnost vyhláška ministerstva školství ČSR ze dne 26. 5. 1978, kterou se měnila a doplňovala vyhláška čís. 87-1970 Sb. o učebních oborech a organizaci výchovy učňů.

Dosavadní soustava 295 oborů přestala vyhovovat z důvodů přílišné specializace. Nová soustava učebních oborů byla vázána skladbou

povolání, vyjádřenou v kvalifikačních katalozích, a využívala příbuznosti jednotlivých oborů. Obsahovala 23 čtyřletých učebních oborů s maturitou, 102 oborů tříletých, od 1.9.1984 23 oborů dvouletých a 33 studijních směrů, v nichž absolventi středního odborného učiliště mohli získat úplné střední vzdělání. Stávající velký počet učebních oborů se postupně snižoval.

Od 1. 9. 1978 vstoupila obsahová a organizační přestavba mládeže pro dělnická povolání do II. etapy postupné realizace. V této etapě byly poprvé zaváděny nově koncipované tříleté učební obory podle schválené nové soustavy. Do těchto učebních oborů byli přijímáni také čtrnáctiletí žáci 8. ročníku základních škol. Nově koncipované učební obory měly rozšířené teoretické učivo, zejména všeobecné vzdělávání. Obsah a rozsah učiva byl v prvních ročnících středních odborných učilišť stejný pro celé skupiny oborů a byl srovnatelný s programem ostatních středních škol. Cílem pojetí obsahu odborných předmětů bylo, aby si žáci osvojili obecnější vědomosti a dovednosti, rozvíjela se jejich schopnost samostatně získávat nové znalosti, vyhledávat efektivnější pracovní postupy a používat jich v praxi.

Absolventi nově koncipovaných učebních oborů získávali vedle kvalifikace pro příslušné dělnické povolání také střední stupeň vzdělání. Mohli pokračovat ve studiu příslušného studijního směru na střední škole pro pracující a získat úplné střední vzdělání. Vzhledem k rozšířenému teoretickému vzdělávání se u nově koncipovaných učebních oborů prodloužila délka výuky o 4 měsíce. Ve srovnání s dosavadním tříletým učebním oborem se závěr třetího roku prodloužil o období praktického výcviku od září do prosince.

Nová vyhláška o soustavě učebních oborů udávala pro každý obor číslo, název, termín zavedení oboru, délku učební doby, délku přípravného období a počet učňů na jednoho mistra odborné výchovy. Do jednotlivých etap přestavby byly nové obory zařazeny postupně. (Faltýnek 1982, s. 32 – 34)

Tvorba sítě středních odborných učilišť

Ke kvalitnímu zajištění výchovy a výuky potřebného počtu mládeže pro dělnická povolání v jednotlivých resortech byly příslušnými krajskými národními výbory spolu s generálními ředitelstvími resortů zpracovány návrhy sítě středních odborných učilišť. Při budování sítě bylo nutné respektovat stávající podmínky, které byly pro výuku k dispozici v okresech, krajích a oblastech. Muselo být postupně zajištěno, aby žáci ze základních škol měli možnost výběru povolání, vždy však v souladu s potřebami tehdejšího národního hospodářství.

Realizace přestavby střediska praktického vyučování na sdružené střední odborné učiliště v Prostějově byla uskutečněna na základě zákona čis. 63 z 21. 6. 1978 o opatřeních a soustavě základních a středních škol. Pro střední odborná učiliště byla stanovena tato obecně platná ustanovení:

Střední odborné učiliště je střední škola, která připravuje mládež na výkon dělnických povolání, případně na výkon technicko-hospodářských funkcí provozního charakteru. Zajišťuje komplexně teoretické vyučování, praktické vyučování a výchovu mimo vyučování. Střední odborné učiliště poskytuje úplné střední vzdělání ve čtyřletém studiu, v němž připravuje pro výkon dělnických povolání náročných na teoretické znalosti, pro technicko-hospodářské činnosti provozního charakteru v odvětvích národního hospodářství i pro studia na vysoké škole.

Čtyřleté studium na středním odborném učilišti se ukončuje maturitní zkouškou.

Střední odborné učiliště poskytuje vzdělání v tříletém nebo dvouletém studiu, v němž připravuje pro výkon dělnických povolání odpovídajících zvolenému oboru. Tříleté nebo dvouleté studium se ukončuje úspěšným absolvováním posledního ročníku a závěrečnou učňovskou zkouškou.

Střední odborné učiliště zřizuje se souhlasem národního výboru generální ředitelství výrobně hospodářské jednotky nebo orgán, který

plní obdobnou funkci. Střední odborné učiliště zřizuje i zrušuje i národní výbor pro organizace jím řízené nebo spravované.

Řízení středního odborného učiliště převzalo ministerstvo školství a národní výbory vykonávaly státní správu vůči středním odborným učilištím podle zvláštních předpisů. Ústřední orgány v oboru své působnosti vytvářely podmínky pro přípravu mládeže pro dělnická povolání v SOU. Tuto přípravu organizovaly a kontrolovaly, přitom postupovaly podle zásad stanovených ministerstvem školství obou republik. (Faltýnek 1982, s. 34 – 35)

Finanční a materiální zabezpečení středního odborného učiliště

Generální ředitelství výrobních hospodářských jednotek a národní výbory, které zřídily SOU, zabezpečovaly finanční a materiálové prostředky na jejich rozvoj a hradily všechny ostatní náklady s výjimkou osobních nákladů na učitele, na učebnice a školní potřeby. Náklady na učitele, na učebnice a školní potřeby byly poskytované bezplatně, hradily je národní výbory. (Převzato z osobního archívu J. Faltýnka)

2.3 Střední odborné učiliště stavební v Prostějově (1984 – 1989)

2.3.1 Organizační struktura středního odborného učiliště stavebního v Prostějově

Střední odborné učiliště v Prostějově (SOU) bylo zřízeno středním článkem řízení – generálním ředitelstvím Pozemního stavitelství v Ostravě. Bylo samostatnou účelovou organizací s právní subjektivitou. Všichni zaměstnanci SOU, s výjimkou učitelů, byli zaměstnanci SOU.

Náklady na provoz i výnosy SOU byly řešeny ve smyslu právních předpisů. Zřízení středního odborného učiliště sdruženého ze střediska praktického vyučování se zúčastněnými podniky Okresního stavebního podniku, Zemědělského stavebního sdružení a Stavebního strojírenství, bylo v souladu se závěry obsahové a organizační přestavby učňovského školství. Návrh na zřízení středního odborného učiliště sdruženého v Prostějově byl schválen generálním ředitelstvím a odborem školství

Jihomoravského krajského národního výboru z důvodu, že středisko praktického vyučování svými výsledky, materiálně technickou základnou a kádrovým zajištěním bude splňovat podmínky a skýtá záruku řádné výuky a výchovy mládeže pro dělnická povolání. (Převzato z osobních archívů J. Faltýnka a Č. Láhnera)

Vlastní organizace středního odborného učiliště v Prostějově se dělila na tyto úseky činností:

úsek učebně výrobní (praktické vyučování) organizoval, zajišťoval na řídil odborný výcvik všech žáků SOU na stavbách a v dílnách, jeho materiální zajištění, evidenci a vyhodnocení,

úsek teoretického vyučování – organizoval, zajišťoval, evidoval a řídil teoretické vyučování žáků ve SOU,

úsek pro výchovu mimo vyučování – organizoval, zajišťoval a řídil výchovu žáků, jejich zájmovou, sportovní a brannou činnost v žákovských domovech, sportovních, kulturních a jiných zařízeních pro vyučování žáků,

úsek ekonomický – prováděl a zajišťoval činnost rozpočtovou, účetní, statistickou, operativně technickou evidenci, kontrolu prvotních dokladů, rozборы a hodnocení celé činnosti,

úsek hospodářský – zajišťoval materiální potřeby středního odborného učiliště, spravoval a zajišťoval vybavení domovů, školy, vedlejší a pomocnou činnost SOU,

úsek kádrový a personální – zajišťoval kádrovou a osobní evidenci, přijímání žáků a pracovníků, ukončování učebního a pracovního poměru, prováděl platové návrhy, statistická hlášení, návrhy a vyznamenání, rozборы a sledování vyučenců. Vnitřní vztahy středního odborného učiliště byly dány směnicemi a popisy práce pracovníků dle funkcí. Byly zakotveny v novém organizačním řádu SOU, který byl zpracován podle vzorového organizačního řádu. (Převzato z osobního archívu J. Faltýnka)

2.3.2 *Historie středního odborného učiliště stavebního v Prostějově (1984 – 1989)*

Dne 1. září 1984 bylo zřízeno v Prostějově střední odborné učiliště stavební. K tomuto dni převzalo středisko teoretického vyučování budovu školy na Komenského ulici. Dále byla zbudována nová dílna v Malenovicích pro obor automechanik. V Prostějově byla dána do provozu nová dílna pro obor montér ocelových konstrukcí v závodě Stavebního strojírenství. Výuka oboru tesař byla prováděna ve společné dílně – tesárně u Okresního stavebního podniku. Od roku 1984 byla škola osamostatněna ve všech činnostech a jak teorie tak i praxe probíhala pod hlavičkou SOU stavebního Prostějov.

Střední odborné učiliště stavební mělo k užívání tyto objekty:

- školu v Komenského ulici č. 4 s 12 učebnami a tělocvičnou,
- domov mládeže ve Fanderlíkově ulici č. 25 o kapacitě 120 lůžek,
- domov mládeže v Komenského ulici č. 14 o kapacitě 50 lůžek,
- učňovskou tesárnu v Dolní ulici u Okresního stavebního podniku,
- učňovskou dílnu pro obor montér ocelových konstrukcí,
- učňovskou dílnu pro obor zedník a tesař ve Fanderlíkově ulici č.25,
- učňovskou dílnu pro obor mechanik-opravář pro stroje a zařízení v Malenovicích,
- dvě učňovské dílny pro obor opravář pro silniční motorová vozidla v Malenovicích.

Teoretické vyučování bylo zajišťováno středním odborným učilištěm stavebním. Učitele vybral a zařadil Krajský národní výbor v Brně podle aprobovaných předmětů a profesí. Odborný výcvik byl zajišťován mistry odborného výcviku dle profesí a oborů.

Mimoškolní a mimopracovní výchova byla zajišťována vychovateli s patřičnou kvalifikací. Při výuce a výchově žáků byly tedy zastoupeny tři složky, a to **odborný výcvik, teoretické vyučování, mimoškolní**

a mimopracovní výchova. Všechny složky měly stejnou důležitost a podílely se na výsledcích v učebně výchovném procesu.

Odborný výcvik

Na zmiňovaném učilišti se vždy apelovalo a i dnes stále důrazněji apeluje především na odborný výcvik, který je důležitým učebním předmětem v odborné přípravě žáků a také rozhodujícím činitelem při jejich výchově. Zaujímal v učebním plánu více než polovinu učební doby. V odborném výcviku se plánovitě uskutečňovalo osvojování odborných vědomostí, dovedností a výchovy potřebné pro práci kvalifikovaného dělníka. Tato tendence se tradovala po celou dobu existence středního odborného učiliště až do současnosti. V odborném výcviku ve stavebnictví, tak jako v předchozím období, poznávali žáci rovněž pracovní prostředí, zásady organizace práce, bezpečnosti a hygieny práce. Byli vedeni ke kolektivní práci a vytvářely se u nich osobní vlastnosti, jakými byla přesnost, trpělivost, ukázněnost a odpovědnost. Žáci byli v odborném výcviku vychováváni k uvědomělosti a ke vztahu k práci. Uskutečňování těchto důležitých cílů výuky a výchovy vyžadovalo dobré materiální zabezpečení a kvalitní mistry. Výuka učňů I. a II. ročníku všech oborů a III. ročníku oboru zedník byla prováděna pod vedením mistra odborné výchovy. U koncipovaných oborů, a to byly všechny ostatní obory, které se na učilišti vyučovaly, byla taktéž výuka IV. ročníku prováděna ve skupinách pod vedením mistra odborného výcviku. U nabíhajícího čtvrtého ročníku u oboru zedník byla výuka zajišťována individuálním způsobem pověřenými instruktory. Za instruktory byli vybíráni plně kvalifikovaní zkušení pracovníci, kteří měli potřebné znalosti a zkušenosti s výukou učňů. Na kvalitní výuku žáků měla rozhodující vliv vhodná produktivní práce, která u nich vzbuzovala větší zájem o zvolený obor a svou užitečností v nich pěstovala lepší poměr k vlastní činnosti. Její výběr musel být v souladu s požadavky učebních osnov odborného výcviku. Produktivní práce byla

zajišťována a prováděna na základě ročního plánu, který byl čtvrtletně upravován. Zvláštní pozornost byla věnována výběru prací pro obor zedník na stavbách stavebních závodů. U tohoto oboru bylo ve IV. ročníku umožněno zaškolení na obkladače a strojního omítače. Vybraní žáci tak byli nasazováni do speciálních čet na omítky fasád, mezi dospělé pracovníky. Výuka žáků oboru tesař byla prováděna v samostatné dílně, která byla postupně vybavována stroji. Výuka probíhala jen u prvních ročníků. Žáci II. a III. ročníků pracovali na stavbách, kde byl dostatek vhodné produktivní práce. Těžištěm výuky a výchovy žáků pro hlavní stavební výrobu, tj. oborů zedník a tesař, dále pak nově zavedených oborů pro zednické a tesařské práce, pro žáky ze zvláštních škol, byl odborný výcvik prováděný mistry odborné výchovy na vhodných stavbách. Pro výuku byly nejvhodnější stavby menšího rozsahu prováděné tradičním způsobem, na nichž bylo možno plnit učební osnovy v plném rozsahu i v časovém sledu. Výběr a zajišťování vhodných staveb pro výuku žáků byl prováděn u stavebních závodů podniku za čtvrtletí. Případné změny plánu mohly být prováděny jen po projednání odpovědného pracovníka středního odborného učiliště. Nástup na stavbu byl předem zajišťován pracovníkem středního odborného učiliště a převzetí stavby bylo provedeno písemným protokolem. V protokolu bylo stanoveno zajištění pracovních, sociálních a bezpečnostních podmínek ze strany stavebního závodu a kvalitní a hospodárné provádění práce ze strany středního odborného učiliště.

Pokud závod nevytvořil na uvedené stavbě vhodné podmínky pracovní, sociální a bezpečnostní, žáci na stavbu nenastoupili. Ve výjimečných případech, kdy podnik neměl pro žáky vhodnou práci z hlediska potřeb výuky, mohlo si střední odborné učiliště tuto práci zajistit mimo podnik.

V přípravném období byly produktivní práce zajišťovány v sídle středního odborného učiliště stavebního nebo v nejbližším okolí tak, aby se žáci denně mohli vracet na domov nebo do svého bydliště. V provozním období byli žáci nasazováni na práce podle potřeb

podniku, tj. i mimo sídlo středního odborného učiliště s přihlédnutím k jejímu bydlišti.

Připomeňme, jaké byly vztahy a komunikativnost uvnitř podniku.

Vztahy pracovníků závodů k mistrům odborného výcviku SOU:

stavbyvedoucí a mistři staveb vytvářeli materiálně technické a provozní podmínky pro řádnou odbornou výuku a výchovu žáků, a to na všech pracích, které určovaly učební osnovy, zajišťovali a vytvářeli všechny podmínky bezpečné práce a zdraví pracujících, především obsluhu strojů, bezpečnost pracovních prostorů a zajišťovali ochranné pomůcky, zajišťovali vystavení úkolových listů, zajišťovali dostatečné zásobování materiálem a provádění pomocných prací, mistři a stavbyvedoucí zodpovídali za odborné a technické provedení stavby, kontrolovali kvalitu práce prováděnou žáky, u individuální výuky zodpovídali za odbornou výuku žáků a jejich výchovu a bezpečnost kádroví dělníci, k tomu písemně pověřeni ředitelem středního odborného učiliště stavebního a ředitelem stavebního závodu.

Organizační zajištění výuky žáků přidružené stavební výroby

V dílnách byla prováděna odborná výchova žáků v učebních oborech:

- Strojní mechanik pro ocelové konstrukce
- Mechanik opravář pro stroje a zařízení
- Mechanik opravář silničních motorových vozidel.

Mistři odborného výcviku byli řízeni vrchním mistrem, který měl funkci vedoucího dílen a měl zodpovídat za celkový průběh učebně výrobního procesu. Materiál určený pro výuku a výrobu byl odebírán ze skladu závodu na základě materiálových výdejek. Běžné nářadí,

určené k výuce, bylo uloženo v pracovních stolech žáků a evidováno na osobních kartách. Veškeré hotové výrobky prováděné v dílnách byly na základě výrobních kalkulací předávány a fakturovány závodu dopravy a mechanizace. (Převzato z osobních archívů J. Faltýnka a Č. Láhnera)

Při výuce byla věnována velká pozornost kvalitě práce a hospodárnosti, a to u všech oborů a ročníků. Pokud byly zjištěny v provedené práci určité nedostatky nebo závady, způsobené u náročných prací menší zručností žáků, byly tyto závady okamžitě a bezplatně odstraňovány.

Jedním z nejzávažnějších úkolů mistra odborné výchovy resp. učitele odborného výcviku, byla péče o zdraví a bezpečnost svěřených žáků. Proto byla bezpečnosti práce a prevenci snižování úrazovosti věnována soustavná a patřičná péče. Žáci byli svými mistry pravidelně školeni před nástupem do každé nové práce. Kromě toho se vedla proškolení nejméně jednou měsíčně. Žáci byli vybaveni potřebnými ochrannými pomůckami a mistři dbali na to, aby tyto pomůcky také řádně používali. Na všech pracovištích byly vytvářeny podmínky pro bezpečnou práci a tam, kde tyto podmínky nebyly, mistři a žáci na takovou práci nenastoupili. V žádném případě nepracovali při rizikových pracích. Jedenkrát ročně bylo prováděno s žáky celodenní školení o bezpečnosti při práci. Učitelé odborné výchovy, kteří důsledně vyžadovali dodržování bezpečnostních předpisů a používání ochranných pomůcek, vykazovali v prevenci úrazovosti velmi dobrých výsledků a po několik let neměli žádný úraz.

Rozhodujícím činitelem zvyšování produktivní práce a účinným prostředkem při výchově žáků byly různorodé odborné soutěže v oborech. Patřila k nim, tak jako v předešlém období, socialistická soutěž mládeže. Byla jedním z nejdůležitějších prostředků socialistické výchovy mladých lidí, a proto byla středem pozornosti všech výchovných pracovníků. Na učňovském zařízení byla soutěž prováděna podle soutěžních podmínek platných ve všech učňovských zařízeních. Do soutěže byli zapojeni všichni mistři odborné výchovy

se svými žáky i další výchovní pracovníci. Na každé pololetí školního roku se uzavíraly závazky zaměřené na hlavní úkoly učebně výchovné práce. Závazky byly průběžně kontrolovány.

Většina mistrů a vedoucích pracovníků učňovského zařízení byla tak jako v předchozím období z řad dřívějších absolventů.

Teoretické vyučování

Teoretické vyučování bylo jednou ze tří složek přípravy a výchovy žáků ve středním odborném učilišti stavebním. Úkolem teoretického vyučování v tehdejší době bylo:

- dát žákům vzdělání učebního oboru, tj. soustavu vědomostí a návyků nezbytných pro práci duševní a fyzickou,
- utvářet příslušné charakterové a volní vlastnosti nezbytné pro život a práci (vytvářet základy pracovní morálky, pracovat čestně, vážit si pracujících lidí a výsledků jejich práce),
- usilovat o všestranný rozvoj osobnosti člověka v tehdejší socialistické společnosti.

Obsah teoretické přípravy zahrnoval část všeobecně vzdělávací a část odbornou.

Část všeobecně vzdělávací obsahovala soustavu všeobecně vzdělávacích předmětů (český jazyk a literatura, ruský jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, tělesná výchova, branná příprava) a v různém rozsahu i předměty přírodovědné (fyzika, chemie, biologie).

Část odborná byla rozdělena na teoretickou a praktickou výuku, obsah této části byl zaměřen na odborné znalosti odborností jednotlivých dělnických činností a základní odborné znalosti a vědomosti pro skupiny učebních oborů stejné základní technologie.

V průběhu přípravy si mohli žáci zvolit i nepovinné předměty (cizí jazyk, řízení motorových vozidel, laboratorní cvičení, sportovní hry atd.) Teoretickou výuku zajišťovali ve škole učitelé všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů.

Doba přípravy na dělnická povolání zahrnovala:
přípravné období v rozsahu 34 měsíců (22 měsíců u dvouletých učebních oborů)
období odborného rozvoje v rozsahu 6 měsíců
Celá učební doba u tříletých učebních oborů byla 40 měsíců, u dvouletých učebních oborů 28 měsíců. Pro učební obor stavební výroba s odborným zaměřením na tesařské práce byla učební doba v rozsahu tří let. (Kronika II, rok 1987/1988)

Mimoškolní výchova

Tou poslední a dnes už velice málo preferovanou složkou, byla mimoučební výchova.

Mimoučební výchova, kterou tvořila mimoškolní a mimopracovní výchova, měla být organickou součástí celého výchovně vzdělávacího procesu. Dosažení komplexního výchovného působení bylo totiž základním kritériem pro zřízení středního odborného učiliště. Mimoučební výchovou se rozuměl souhrn organizovaných a záměrných prací s žáky uskutečňovaný pedagogickým kolektivem vychovatelů a odborných instruktorů po ukončení teoretické přípravy žáků nebo odborného výcviku. Šlo o celý systém plánovitého a soustředěného výchovného působení, jímž se mimoučební výchova specificky podílí na úkolu vychovat všestranně rozvinutého člověka, ovládajícího poznatky současné vědy a techniky, připraveného pro kvalifikovanou a produktivní práci, tělesně zdatného člověka kolektivního, nacházejícího uspokojení pro celek.

Z tohoto pohledu vyplývaly v tehdejší době v mimoučební výchově tyto hlavní úkoly:

Podporovat splnění základních úkolů všestranného rozvoje žáků v souladu s cíli tehdejší socialistické výchovy.

Rozvíjet ty schopnosti žáků, jejichž rozvoj nemohl plně zabezpečit odborný výcvik ani teoretické vyučování.

Vytvořit nejvhodnější podmínky pro uspokojování a rozvíjení individuálních zájmů žáků.

Mimoučební výchova žáků měla tedy řadu specifíků, neboť se uskutečňovala v odlišných podmínkách a v jiném prostředí, než odborný výcvik nebo vyučování teoretických předmětů. Jednou z hlavních odlišností mimoučební výchovy žáků byla její dobrovolnost a zájmový charakter. Z této skutečnosti pak vyplývaly specifické zásady, formy a metody mimoučební výchovy. V době socialistického období se na úseku práce středního odborného učiliště kladl důraz na spolupráci s tehdejší organizací Socialistického svazu mládeže, která organizovala ve svých řadách mladé lidi. Aktivitu v činnosti mládežnické organizace podporovali vychovatelé tím, že jeho členům umožňovali, aby se podíleli na organizaci nebo sami organizovali takové zájmové činnosti, které vycházely z jejich vlastních zájmů, sklonů a zálib. Jednalo se především o činnost sportovní, kulturní a technickou.

Dalším pomocníkem z řad společenských organizací byly organizace Sdružení rodičů a přátel školy a Svazu československo sovětského přátelství. Úspěšné rozvíjení mimoučební výchovy žáků záviselo na zabezpečení vnějších a vnitřních podmínek. Z vnějších (objektivních) podmínek mělo v zařízení pro výchovu žáků rozhodující význam hmotné a kádrové zabezpečení.

Činnost v mimoučební a mimopracovní výchově byla velmi pestrá, složitá a vycházela z hlavních úkolů jednotného plánu učebně výchovné práce za příslušný učební rok. (Převzato z osobních archívů J. Faltýnka a Č. Láhnera)

V soutěži odborných dovedností mezi učňovskými zařízeními učiliště dosahovalo dobrých výsledků. Soutěže byly důležitým činitelem, který příznivě ovlivňoval plnění všech učebně výchovných, výrobních a hospodářských úkolů. Plněné výnosy a učňovské normy byly rovnoměrné u všech oborů. Všechny učební obory plánované výnosy plnily průběžně po celý rok, a to při dodržování kvality práce, bezpečnosti a plnění učebních osnov.

Tím, že byla výuka učňů prováděna na produktivní práci, pomáhala účinně v plnění výrobních úkolů svých mateřských podniků.

Žáci učiliště se podíleli i na různých společenských událostech, které přinášela tehdejší doba. Jednalo se především o různé socialistické soutěže, soutěže dovednosti, kulturní akce, branná cvičení a různé brigády na pomoc zemědělství a lesnímu hospodářství. Podrobnější údaje v aktivitách přináší následující podkapitola.

Ekonomické řízení a hospodářská činnost

V již zmíněných letech 1984 – 1989 bylo složení ekonomického úseku takovéto:

Ekonomické řízení a hospodářskou činnost na středním odborném učilišti stavebním zajišťovali kvalifikovaní pracovníci

Vedoucí ekonom	1
Výrobní a materiální účtárna	1
Pokladna	1
Ekonomika práce	1
Mzdová účtárna	1+2

Výrobní účtárna

Odpovídala za včasnost, úplnost a pravdivost učebních rozborů a operativní evidence. Zkoumala správnost a zákonnost prováděných operací. Poskytovala přesné informace o pohybu a spotřebě hospodářských prostředků. Vystavovala faktury za výchovu a výuku žáků jiným organizacím.

Materiálová účtárna

Zabezpečovala evidenci materiálu a drobných kancelářských potřeb. Prováděla účetní zpracování všech operací. Porovnávala účetní evidenci a fyzickým stavem a odpovídala za pravdivost účetních operací. Působila na zhospodárnění při pořízení a spotřebě materiálu a drobných kancelářských potřeb. Zodpovídala za správnost použitých

cen. Dbala na to, aby doklady byly kontrolovány osobami s dispozičním oprávněním. Prováděla likvidaci materiálových faktur.

Pokladna

Zabezpečovala hotovostní styk mezi podnikem Státní banka Československá a SOU. Prováděla veškeré výplaty mezd a drobného vydání na základě dokladů určených k tomuto účelu, jakož i příjem peněz a veškerou evidenci. Zajišťovala kontrolu jízdného žáků a předávala mzdové účtárně k likvidaci. Vedla pokladní knihu a prováděla uzávěrku účtů týkajících se činnosti pokladny.

Ekonomika práce

Zajišťovala úkoly týkající se odměňování pracovníků a žáků v souladu s cíli plánu mezd. Určovala mzdový vývoj a dbala na hospodárné a politicko-ekonomické vynakládání mzdových prostředků. Prováděla kontroly dodržování směrnic. Zpracovávala podklady pro výplatu prémie a odměn. Sledovala práce mimo pracovní činnost, evidovala schválené platy.

Mzdová účtárna

Prováděla vyúčtování a zálohy mezd a platů pracovníků a učňů. Zúčtovávala daně mzdy a nemocenské dávky. Vedla mzdové listy pracovníků a žáků. Evidovala nevykázané mzdy a srážky. Zabezpečovala předání mzdových dokladů do počítače. Zajišťovala statistické výkazy týkající se útvaru mezd. Sledovala a kontrolovala správnost výplat a srážek. (Převzato z osobních archívů J. Faltýnka a Č. Láhnera)

2.3.3 *Historie středního odborného učiliště stavebního v Prostějově z pohledu kronikářů učiliště (1984 – 1989)*

Úvod

Ke sledování historie učiliště, jak již bylo řečeno výše, se zachovalo jen velmi málo písemných dokumentů. Proto je v této podkapitole zachycen pohled soudobých kronikářů na školní léta 1984/1985 až 1988/1989.

Tak jak to bylo v tehdejší době nutné, zápisy kronikářů se zaměřovaly především na mimoškolní aktivity, které určovaly významná, především politická výročí daného roku. Jen výjimečně se věnovaly pedagogické činnosti školy, případně její organizaci. Nejvíce prostoru tedy zaujímaly zápisy týkající se politických událostí a výročí, kulturních, sportovních a branných aktivit. Pozornost byla věnována i soutěžícím odborných dovedností žáků.

Nejvýznamnější zápisy z kronik byly vybrány ve sledu školních roků. Je možné se domnívat, že i ony podávají obraz tehdejšího učňovského školství.

Poznámkový aparát se v této kapitole nevyskytuje, protože veškeré údaje byly převzaty ze dvou kronik uvedených v seznamu pramenů a literatury. Kronika I obsahuje školní roky 1984 – 1985, 1985 – 1986. Kronika II obsahuje školní roky 1986 – 1987, 1987 – 1988, 1988 – 1989.

ŠKOLNÍ ROK 1984 – 1985

V tomto školním roce zápis v kronice v úvodu uvádí složení učitelského sboru:

Ředitel SOU: Ing. Jan Klička

Zástupkyně ředitele: Jarmila Zemanová

Učitelé: Stanislav Adam, Alena Andrejková, RNDr. Rostislav Halaš, Olga Kocfeldová, Ing. Jindřich Slavík, František Strnad, Marie

Svobodová, Gustav Štastný, Josef Štastný, Alena Továrková, Ing. Marie Zvěřinová.

Školní rok byl zaměřen ke 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a většina mimoškolních aktivit byla k tomuto výročí zaměřena.

V lednu proběhla dvě školní kola soutěže „O zemi, kde zítra znamená již včera“. V okresním kole vítězné družstvo obsadilo 2. místo. V březnu se uskutečnila v rámci vyučovacích skupin soutěž v recitaci z děl českých básníků. V květnu, kdy vyvrcholily oslavy 40. výročí osvobození Československa, se uskutečnila řada akcí, k nimž tradičně patřila účast všech pedagogických pracovníků a žáků SOU v prvomájovém průvodu a setkání odbojářů s mládeží v kině Metro. Během roku žáci navštívili pět filmů většinou sovětské produkce. V květnu rovněž žáci shlédli dramatizaci novely M. Šolochova Osud člověka v podání herce Horáckého divadla v Jihlavě.

Ke sledovanému výročí byla na učilišti vybudována Síň bojových a revolučních tradic, proběhla exkurze u patronátního vojenského útvaru, kde si žáci prohlédli vrtulníky a besedovali s vojáky. Příslušnice ČSLA (Československé lidové armády) žáky závěrečných ročníků seznámila s možnostmi pracovního uplatnění v ČSLA.

Soutěže odborných dovedností

Dubnové krajské soutěže odborných dovedností žáků 3. ročníků zastoupili žáci oboru tesař, zedník a mechanik opravář. Všichni v soutěži obsadili přední místa.

Zájmové kroužky

V měsíci březnu byl po předběžném průzkumu zájmu založen pod vedením Ing. Slavíka kroužek zájemců o plastické modelářství. V kroužku se sešlo 16 zájemců o stavbu modelů letadel, lodí, vozidel, vláček a motocyklů. Členové kroužku své modely stavěli doma a na schůzkách docházelo k poradenské službě a k vzájemné výměně zkušeností a rad mezi členy kroužku. V měsíci květnu byly výsledky nejaktivnějších členů kroužku vystaveny v zasklené skříni na schodišti

mezi 2. a 3. podlažím budovy školy. Vystavené modely poutaly pozornost ostatních žáků, což bylo předpokladem o zájem v práci kroužku v příštím roce.

Tělesná výchova

Na úseku tělesné výchovy byl vytvořen koutek tělesné výchovy s nástěnkami rekordů školy a výsledků soutěží žáků.

V rámci přípravy na Československou spartakiádu (1985) byl nacvičen celek chlapců pro skladbu učňovské mládeže, se kterým pak chlapci vystoupili na okresních spartakiádách v Přemyslovicích, V Němčicích nad Hanou a na okresní spartakiádě v Prostějově.

Lyžařské výchovně výcvikové zájezdy pro 1. ročníky se uskutečnily ve třech turnusech v Javorníku a Bystřičce. Podmínky pro lyžování byly na všech turnusech dobré, což umožnilo provádění výcviku ve sjezdových i běžeckých disciplínách.

Na závěr všech turnusů byly uspořádány závody ve slalomu, sjezdu a branný závod.

Sportovní a branné soutěže

Žáci se zúčastnili Běhu Rudého práva a Běhu Stráže lidu vždy v počtu deseti. Na listopadové soutěži krajského přeboru ŠACHY v Brně zástupci učiliště obsadili 4. místo. V krajském kole soutěže Hledáme nejsilnějšího učně zástupci učiliště obsadili 4. místo. V rámci Středoškolských her – atletika se žáci v okresním kole umístili na 2. a 5. místě a v krajském přeboru ve střelbě v Brně získali 3. a 7. místo.

Také jejich účast ve Sportovní olympiádě Generálního ředitelství pozemních staveb se získaným 3. místem byla úspěšná.

Branná výchova

Byl vytvořen koutek branné výchovy s nástěnkami obsahujícími brannou tematiku, aktuality a propagaci Svazarmu. V rámci této výchovy byla navázána spolupráce se Svazarmem, ČSČK

(Československý červený kříž), Svazem protifašistických bojovníků a s ČSLA.

Proběhl nábor žáků 3. ročníků k volbě vojenského povolání. Dva žáci se rozhodli pokračovat ve studiu na vojenských školách. Na internátě pracoval kroužek střelecký. Žáci se v průběhu roku účastnili různých branných soutěží a akcí. V lednu proběhlo zimní branné cvičení pro žáky 2. a 3. ročníků v okolí Hlouchely a v červnu letní branné cvičení pro žáky 1. a 2. a ročníků na Záhoří.

Žáci během roku plnili Odznaky zdatnosti 3. a 4. stupně, ve kterých získali 73 bronzových a 9 stříbrných odznaků.

Veřejně prospěšná činnost

Žáci učiliště se ve dvou dnech zúčastnili brigády ve Vojenských lesích Plumlov.

Předávání občanských průkazů

V květnu byly žákům prvních ročníků slavnostně předány v budově prostějovské radnice občanské průkazy.

(Pozn. Žáci tehdy plnili povinnou desetiletou školní docházku, z toho na základní škole jen osm let.)

ŠKOLNÍ ROK 1985/1986

V tomto školním roce se aktivity na středním odborném učilišti zaměřily na oslavy 65. výročí založení KSČ a 41. výročí osvobození Československa.

Ve 12. ročníku okresního kola soutěže „ O zemi, kde zítra již znamená včera“ se žáci učiliště umístili na 1. místě.

V roce 1985 byl na učilišti založen Socialistický svaz mládeže (dále jen SSM).

Ze soutěže, které pro mladé pracovníky stavebního podniku uspořádal celozávodní výbor Socialistického svazu mládeže, byli vybráni její nejlepší účastníci, mezi kterými byli i 2 žáci učiliště. Za odměnu absolvovali od 4. do 14. prosince poznávací zájezd do Moskvy a Voroněže.

Soutěž odborných dovedností

V krajské soutěži odborných dovedností 2 žáci oboru tesař obsadili 2. místo.

Zájmové kroužky

Aktivně v práci pokračoval kroužek plastického modelářství, který vyhlásil 1. ročník soutěže o nejlépe postavený model, kterého se mohl zúčastnit každý žák učiliště. Soutěže se zúčastnilo 13 žáků.

Kulturní aktivity

Z kulturních akcí se žáci opět zúčastnili sedmi filmových představení, a výchovného koncertu členů Opery Státního divadla Oldřicha Stibora v Olomouci, kteří představili árie z oper B. Smetany, A. Dvořáka a K. Kovařovice a recitační soutěže z děl českých básníků. Pásmo o životě a díle J. Wolкера žákům přednesli herci Horáckého divadla v Jihlavě.

Tělesná výchova

V jubilejním poháru v atletice se prostějovské družstvo umístilo na 4. místě, v krajském přeboru v šachu na 5. místě a stejně i v dalších pravidelných sportovních soutěžích zúčastnění žáci obhájili přední místa.

Lyžařský výchovně výchovný zájezd konaný na Bystřičce se pro špatné sněhové podmínky zaměřil na brannou tematiku. Mimo

vycházek do okolí se uskutečnily soutěže ve střelbě a v přespolním běhu. Další tři turnusy v Javorníku probíhaly bez problémů.

Branné soutěže a akce

V branném závodě 8. ročníku Memoriálu Jana Černého se družstvo učiliště umístilo na 3. místě.

Zimní a letní branné cvičení probíhalo po jednotlivých třídách za vedení třídních učitelů. Branného pětidenního kurzu v areálu Svazarmu ve Vrahovicích se účastnily tři ročníky. Hlavním zaměstnáním kurzu, který probíhal formou denní docházky, byla topografická, střelecká, protichemická a zdravotnická příprava.

Na stanovištích velitelům čet pomáhali příslušníci ČSLA. Při plnění Odznaku zdatnosti žáci získali 174 bronzových a 17 stříbrných odznaků. V okresním finále Odznaku zdatnosti družstvo učiliště obdrželo 4 stříbrné Odznaky zdatnosti 4. stupně.

Další aktivity

Ve dnech 9. 9. až 4. 10. 1985 se žáci tří ročníků zúčastnili sběru brambor na Státním statku v Konici. V průměru každý žák odpracoval 15 směn. Činnost žáků na brigádě byla hodnocena kladně.

V roce 1985 se žáci učiliště zapojili do 1. ročníku soutěže středních škol a SOU ve sběru druhotných surovin. Ze 33 přihlášených škol získali 1. místo a obdrželi Čestné uznání a odměnu 2.000,-Kčs.

V dubnu a květnu 1986 proběhla na SOU Soutěž čistoty, pořádku a ochrany životního prostředí, do které se zapojily všechny třídy.

V oblastním kole matematické olympiády žák učiliště obsadil páté místo.

V tomto školním roce se na učilišti uskutečnil Den otevřených dveří. Sešlo se při něm více jak 50 chlapců, mnozí z nich spolu s rodiči, aby se informovali o možnostech přijetí, způsobu výuky i perspektivách v jednotlivých stavebních oborech a stavebnictví vůbec.

V závěru kroniky tohoto roku je uvedena pracovní iniciativa pedagogického kolektivu, která v hodinových dotacích vyčísluje

různorodé činnosti pedagogických pracovníků (výroba pomůcek, vedení kroužků, příprava žáků na soutěže, účast na soutěžích, práce v knihovně, oprava sportovního zařízení, doučování, administrativní práce apod.)

ŠKOLNÍ ROK 1986/1987

V březnu v okresním kole soutěže „O zemi, kde zítra již znamená včera“ obsadilo družstvo žáků školy 1. místo. Dále v budově učiliště byla vytvořena druhá část Síně revolučních tradic.

Ve školním roce 1986/1987 proběhl již 9. ročník Středoškolské odborné činnosti. Učiliště jako nově zřízená škola vstoupilo poprvé do této soutěže. Školního kola se zúčastnilo 15 žáků s devíti pracemi ve dvou soutěžních oborech: Úspora paliv a energie a Tvorba učebních pomůcek a didaktické techniky. Porota ze všech prací vybrala tři nejúspěšnější, které učiliště reprezentovaly v okresním kole. Byly to: Převodník teplota – napětí, Krokový motor a Model vytyčení stavby pomocí laviček. První z uvedených prací postoupila do krajského kola v Brně.

Zájmové kroužky

V kronice jsou uvedeny následující kroužky: elektronický, modelářský, střelecký a fotografický.

Kulturní aktivity

Uvedená činnost měla obdobný průběh jako v předchozích letech. Žáci navštívili pět filmových představení, zúčastnili se výchovného koncertu připraveného herci Státního divadla Oldřich Stibora z Olomouce nazvaného Procházka operetou a školního kola recitační soutěže z děl českých básníků.

V březnu byla v jídelně školy uspořádána výstava knih. Největší zájem byl o knihy dobrodružné a fantastické.

Tělesná výchova

Chlapci dominovali ve všech sportovních aktivitách, kterých se v tomto školním roce zúčastnili. Patřily k nim Běh Stráže lidu, Běh vítězství, Víceboj RP, 5. ročník Jubilejního poháru v atletice, Přespolní běh, Šachy, Stolní tenis, Sálová kopaná, Košíková, Odbíjená, Běh na lyžích a Hledáme nejsilnějšího učně.

Lyžařské týdenní kurzy proběhly za dobrých sněhových podmínek v Malé Morávce a v Javorníku.

Branná výchova

Letní branné cvičení se uskutečnilo v prostoru Záhoří.

Odznak zdatnosti splnilo 154 žáků, z toho bronzový odznak získalo 140 žáků a stříbrný odznak 14 žáků.

Další aktivity

Novou aktivitou se stala účast žáků na přednášce okresní prokurátorky na téma Trestní odpovědnost mládeže.

V oblastních kolech matematické a fyzikální olympiády družstva učiliště obsadila 1. a 2. místo.

U příležitosti májových dnů byly žákům prvních ročníků slavnostně předány v obřadní síni MěNV v Prostějově občanské průkazy.

Žáci se opět ve dnech 8. 9. až 3. 10. zúčastnili na Konicku bramborové brigády, při které se nevyskytl žádný vážnější kázeňský přestupek. Proběhla opět Soutěž ve sběru druhotných surovin. Její výsledky nebyly v kronice uvedeny.

Odborné exkurze

Zvláštní pozornost v kronice byla věnována květnové dvoudenní exkurzi žáků tříd EI1 a EI2 do Severomoravských podniků, při které žáci navštívili MEZ Mohelnice, Rozvodnu VN a VVN v Olomouci, Sigmu Hranice, n. p. Kovona v Karviné a muzeum n. p. Tatra Kopřivnici.

Poprvé v zápisu se objevila zmínka o hodnocení závěrečných učňovských zkoušek v oborech zedník, tesař, stavební výroba, strojní mechanik pro stroje a zařízení, mechanik opravář pro stroje a zařízení. Z výstřižků nedatovaných novin lze vyčíst kladné hodnocení roční činnosti učiliště. Píše se v nich, že v tříletých učebních oborech zedník, tesař, instalatér, elektromechanik pro rozvodná zařízení, mechanik pro ocelové konstrukce a v dvouletém učebním oboru stavební výroba (pro žáky s neukončeným základním vzděláním) se učí téměř 300 žáků. Po vyučení se uplatní v závodech Pozemní stavby Gottwaldov, OSP Prostějov, Stavební stroje a Agrostav. Tyto podniky byly zároveň zřizovateli učiliště. Dále se v nich uvádí, že v rámci úkolů Dlouhodobého programu elektronizace ve školství byl zřízen elektrotechnický kroužek, do fondu školy přibyly moderní elektrotechnické pomůcky, do osnov Základy automatizace. Pedagogičtí pracovníci se podíleli významnou měrou na vybudování odborných učeben občanské nauky, fyziky a branné přípravy. Žáci na brigádách odpracovali celkem 17 783 hodin a to při práci v zemědělství, průmyslu, lesních pracích, ale i při úklidech domovů mládeže a ošetřování zeleně.

Ve Stráži lidu z 11. 2. 1987 se objevila zmínka o slavnostním vyřazování absolventů SOU stavebního v Prostějově. Celkem bylo na něm předáno 40 výučních listů.

ŠKOLNÍ ROK 1987/1988

Z výstřižků zpráv o učilišti uveřejněných v tisku a vlepených do kroniky se dozvídáme, že v tomto školním roce se na SOU připravovali na své povolání žáci oborů: zedník, tesař, instalatér, elektromechanik rozvodových zařízení, strojní mechanik ocelových konstrukcí a stavební výroba. Náplň jejich učební doby byla následující:

Zedník (je stále základním oborem) v učební době provádí zdění nosných a výplňových zdí, příček a komínů, vnitřní a vnější omítky,

betonářské práce, osazování prefabrikátů, bloků a panelů přidružené stavební výroby. Provádí izolace zemní vlhkosti, opravy, adaptace a stavební montáže.

Tesař vyniká přesnou prací a představivostí. Po získání znalostí v opracování dřeva sestavuje dřevěné nosné konstrukce, bednění, pažení, skruže a lešení. Provádí ruční a strojové opracování dřeva a materiálů nahrazujících dřevo. Na všech stavbách je tesařská práce nepostradatelná, může se specializovat také na montáž železobetonových konstrukcí.

Instalatér montuje, udržuje a opravuje vodovodní, odpadní, plynovodní a topné rozvody a zařízení, provádí spojování různých materiálů svařováním, lepením a jinými technikami, dále tvarování rozvodů, osazování a připojování různých zařízení, zkouší je a uvádí do provozu. Jde vesměs o práci náročnou na kvalifikaci.

Elektromechanik s odborným zaměřením pro rozvodná zařízení sestavuje, seřizuje, udržuje, opravuje, zkouší a měří elektrická zařízení všeho druhu (elektrických strojů a přístrojů, zvedacích a manipulačních zařízení). Dále provádí veškeré elektromontážní práce v objektech bytové, průmyslové a zemědělské výstavby včetně elektrických rozvodů.

Strojní mechanik s odborným zaměřením pro ocelové konstrukce zhotovuje, montuje a opravuje ocelové konstrukce účelových staveb, připravuje profilové materiály, plechy, spojovací součásti, svařuje, povrchově upravuje konstrukce. Vyrábí a montuje ocelové konstrukce včetně ocelových oken, dveří, vrat atd.

Stavební výroba je dvouletý obor určený pro žáky základních škol z osmých a nižších tříd a žáky s velmi slabým prospěchem. Zahrnuje stavební práce spojené s přípravou směsí (malt, betonů, asfaltů atd.), s obsluhou různých jednoduchých stavebních strojů a zařízení, práce při stavbách dlážděných konstrukcí, silničního a železničního svršku nebo venkovních sítí, dokončovací práce na stavbách, přípravu a montáž a demontáž lešení a konstrukcí, plošin a výtahů.

Ve výstřižcích bylo dále uvedeno, že národní podnik Pozemní stavby dává pro rozvoj učňovského školství značné prostředky k vytváření lepších podmínek pro studium, sport a celou řadu zájmových činností. Např. jen na investiční výstavbu nových dílen pro obory zedník, tesař a zámečnick uvolnil 10 milionů Kčs.

Soutěž odborných dovedností

Jako každým rokem se žáci oboru zedník účastnili soutěže odborných dovedností. V krajském kole tuto soutěž vyhráli a dvojice učňů postoupila do celonárodního kola, kde se umístila na 2. místě. V kronice je připojen k této události následující text: „*Druhé místo je historickým úspěchem Prostějovské dvojice, poněvadž takové umístění nedosáhl nikdo z Prostějováků po celou dobu konání těchto soutěží.*“

Kulturní aktivity

V rámci oslav 70. výročí VŘSR a 40. výročí únorových událostí se konala řada akcí. Žáci shlédli několik sovětských a českých filmů, účastnili se lampiónového průvodu a školní soutěže zaměřené k historii VŘSR a Sovětského svazu. Vítězné družstvo bylo vybráno pro okresní kolo soutěže „O zemi, kde zítra znamená již včera“, kde získalo 3. místo. Stejně třetí místo obsadil žák učiliště v recitační soutěži Puškinův památník. Žáci prvních ročníků se zúčastnili školní Historické soutěže ke 40. výročí Února. Členové recitačního kroužku při oslavě MDŽ a při předávání občanských průkazů v obřadní síni MěNV v Prostějově připravili kulturní program.

V březnu proběhla již tradičně výstavka knih. Žáci se tomto roce zúčastnili literárního pásma zaměřeného na život a dílo Jana Nerudy a dramaturgie Šolochovova Osudu člověka. Oba programy připravil herec Horáckého divadla v Jihlavě. Dále se žáci zúčastnili vystoupení Brněnské dramatické skupiny nazvaného Bláznův kabát, které vycházelo z veršů J. Kainara.

Sportovní výchova

V tomto roce byla na učilišti otevřena Síň sportovních tradic. Ze sportovních soutěží je v kronice jen zmínka o úspěších žáků v rámci různých tělovýchovných organizací Prostějovska. Lyžařské týdenní výcvikové kurzy žáků prvních ročníků proběhly ve dvou turnusech v Javorníku a v Lučinné (okr. Poprad).

Turnus konaný v Javorníku pro nepříznivé sněhové podmínky se uskutečnil formou vycházek a sportovních soutěží.

Branná výchova

Branné kurzy žáků třetích ročníků se uskutečnily na základně Okresního Domu pionýrů a mládeže v Mostkovicích formou denní docházky s obsahem stejným jako v předcházejících letech.

Další aktivity

V rámci kroužku plastického modelářství byl uskutečněn Přebor školy. Soutěže se zúčastnilo 8 žáků se 13 modely. I v tomto roce se žáci učiliště zapojili do soutěže ve sběru druhotných surovin.

Žáci se opět účastnili zemědělských brigád. Na počátku školního roku se v obvyklém termínu podíleli na sběru brambor na Státním statku v Konici a sběru cibule v JZD Beđihošť. Zúčastnili se i série brigád na vysazování lesních stromků.

Za zaznamenání stojí v tisku oznámená zpráva nazvaná „Za záchranu života“, v níž se praví ... „*Loni v lednu zachránil tehdy sedmnáctiletý žák středního odborného učiliště prostějovského závodu Pozemních staveb Olomouc Pavel Přibyl tonoucího pětiletého chlapce. Po záchránci se však muselo pátrat, protože ze skromnosti čin nikomu neoznámil...*“

ŠKOLNÍ ROK 1988/1989

Kronika uvádí studované učební obory:

zedník, tesař, instalatér, elektromechanik pro rozvodná zařízení, mechanik pro ocelové konstrukce a stavební výroba, ve kterých bylo připravováno celkem 407 žáků pro Pozemní stavby Gottwaldov, Stavební podnik Prostějov, Stavební stroje, Agrostav a další menší závody či JZD.

Na učilišti působili následující učitelé:

Ing. Jan Klička, ředitel SOU – odborné předměty stavební

Jarmila Zemanová, zástupkyně ředitele – M, CH

Stanislav Adam – odborné předměty stavební

Alena Andrejková – Č, D

RNDr. Rostislav Halaš – M, Fy, ZA

PhDr. Hana Bartková – Č, D

Ing. Marie Dostálová – odborné předměty strojní

Alena Hájková – M, BV

Jan Jurník – Fy, CH

Josef Košťálek – F

Ing. Čestmír Láhner – odborné předměty stavební

Antonín Oštádal – TV, ON

Olga Papoušková – R, RV

Ing. Olga Slámová – odborné předměty strojní

Ing. Jindřich Slavík – odborné předměty stavební

Marie Svobodová – M, Fy, ZA

Alena Továrková – TV, BV

V tomto školním roce učitelé měli možnost upravit obsah učiva a obohatit ho o aktuální poznatky. Zvýšená pozornost byla věnována diskusi k analýze československé výchovně-vzdělávací soustavy a také 13. zasedání ÚV KSČ, které se mělo zabývat úkoly československého školství.

Středoškolská odborná činnost

Za krátkou dobu existenci učiliště se jí žáci zúčastnili již po třetí. Školního kola se zúčastnilo 25 žáků se 14 pracemi ve třech soutěžních oborech: Tvorba učebních pomůcek, Elektronika a výpočetní technika a Stavebnictví. V oboru Elektronika a výpočetní technika jeden žák s prací „Regulátor otáček vrtačky“ postoupil do krajského kola, kde obdržel Čestné uznání Krajského výboru SSM a odborné poroty. V oboru stavebnictví se práce dvou žáků zabývala užitím slunečních kolektorů pro ohřev teplé užitkové vody jako objektu zařízení staveniště. Za tuto práci získali Čestné uznání Krajského výboru SSM a odborné poroty.

Kulturní aktivity

V centru pozornosti pedagogů byla významná výročí a události zaměřená především k 70. výročí vzniku Československa, 20. výročí schválení zákona o československé federaci a 50. výročí Mnichova.

Žáci navštívili pět filmových představení a zúčastnili se tří hudebních pořadů (Jonáš a doktor Klavír – o osobnosti J. Šlitra a divadla Semafor, dva výchovné koncerty) a jednoho literárního pořadu (dramatizace Osudu člověka).

Zástupci školy se zúčastnili pravidelného setkání učňovské mládeže s odbojáři.

Vzhledem k výročí roku proběhlo šest kulturních a historických soutěží.

Pod vedením vychovatelek domova mládeže připravili žáci pásmo „Haná zpívá“, které se stalo součástí programů pořádaných k Mezinárodnímu dni žen a Dni učitelů. Tradičně se konaly výstavky knih, největší zájem byl o vědeckofantastickou a elektrotechnickou literaturu.

Na učilišti probíhaly následující kroužky

Elektrotechnický (Ing. Láhner, RNDr. Halaš)

Robotiky (Ing. Dostálová)

Plastických modelářů (Ing. Slavík)

Práce se dřevem (Adam)

Recitační (Andrejková, PhDr.Bártková)

Klub přátel SSSR (Papoušková)

Sportovně branný (Hájková)

Sportovních her (Oštádal)

Činnost kroužků byla různorodá, technické kroužky byly směřovány do přípravy na SOČ, recitační kroužek zabezpečoval kulturní programy a relace, sportovní kroužky připravovaly žáky na soutěže a rozvíjely fyzickou zdatnost žáků.

Sportovní a branné akce

Žáci se zúčastnili celé řady soutěží a turnajů. Velmi dobrých výsledků bylo dosaženo v atletických disciplínách a kopané. Významného úspěchu dosáhl žák učiliště, který zvítězil ve své kategorii v Běhu Stráže lidu a další žák, který zvítězil v krajském kole soutěže O nejsilnějšího učně.

Z dalších akcí je možné uvést Běh vítězství (2. a 3. místo), Oblastní přebory v kopané (1. místo), Víceboj RP (5.místo), Pohár 17. listopadu v odbíjené (2. místo).

Uskutečnilo se zimní i letní branné cvičení. Branný týdenní kurz proběhl ve dvou termínech formou denní docházky v okolí říčky Hloučely. Kurz pomáhali zajišťovat vojáci prostějovské posádky. Žáci na závěr absolvovali test z branných vědomostí.

Odznak zdatnosti byl splněn v rámci osnov tělesné výchovy ve všech třídách. Stříbrný odznak získalo 22 žáků, bronzový odznak 215 žáků.

Svaz socialistické mládeže

Poprvé se v kronice objevil zápis o činnosti Svazu socialistické mládeže, který byl řízený celoučilištním výborem (CUV).

V lednu proběhla celoučilištní konference SSM, na které byl zvolen nový výbor a stanoveny úkoly pro další období. Svazáci se zapojili do lesních brigád, kde odpracovali 1470 hodin. Podíleli se také na

výstavbě pionýrského tábora v Mostkovicích. Svazácká organizace byla pověřena uspořádáním okresního kola Společenské akademie pro prostějovská učiliště.

Další akce

Matematické olympiády ve školním kole se zúčastnili 4 žáci prvních ročníků. V okresním kole se družstvo druhých ročníků umístilo na prvním místě.

Školní soutěže ve střelbě ze vzduchovky se zúčastnilo 32 žáků. Odborné exkurze se tradičně konaly v závěru školního roku. Žáci navštívili podniky podle svého odborného zaměření.

Výuku občanské nauky 2. ročníků doplnila účast žáků na soudním přelíčení. Předseda senátu provedl rozbor případu, přednesl krátkou přednášku o delikvenci mládeže a odpovídal žákům na jejich dotazy.

Žáci učiliště se již tradičně účastnili sběrové soutěže vyhlašované Sběrnými surovinami Brno, ve které sebrali celkem 28 tun odpadových surovin. Den otevřených dveří pro žáky 7. tříd proběhl v červnu. Jeho součástí byla výstavka pomůcek a prací žáků školy.

Z výstřižků novin vlepených do kroniky je možno ještě uvést, že pro zlepšení výuky stavební učiliště zakoupilo 4 mikropočítače a 4 černobílé televizory, s nimiž pracovali nejen učitelé, ale i žáci.

Plány na vybudování učebny výpočetní techniky narážely na finanční problémy, protože sdružené podniky přešly na samofinancování a s obtížemi mohly určité finance uvolnit.

Objevila se i zmínka, že ve spolupráci se Střední zemědělskou školou v Prostějově vznikl na učilišti hanácký folklorní soubor, který vystupoval při různých slavnostních příležitostech.

Závěr

Kroniky na základě tehdejších pokynů uváděly především akce zaměřené k politickým výročím a událostem a reprezentaci školy na veřejnosti. Přesto se do nich dostaly i údaje svědčící o odborné

činnosti žáků a jejich úspěších v odborných, kulturních, sportovních, branných a veřejných aktivitách.

Zmínky o životě v učilišti v tehdejšímu tisku, jak jsou zachyceny v kronikách, přinášejí i ohlas prostějovské veřejnosti, která sledovala výsledky Středního odborného učiliště stavebního a považovala je za úspěch celého regionu.

Závěr

Za více jak čtyřicet let působení na výchovu mládeže připravující se na stavební dělnická povolání, získalo učňovské školství v Prostějově v celé oblasti své působnosti velmi dobrou pověst a tradici.

První učňovská škola stavební s internátem v České republice vznikla při stavebních závodech v Prostějově 28. září 1947. Již ve velmi krátké době se do ní hlásili chlapci z celých Čech a Moravy. Původní kapacita budovy přestala vyhovovat a proto bylo rozhodnuto o stavbě nového domova mládeže na Fanderlíkově ulici. Tento domov byl postaven uční stavebních oborů a dán do provozu v roce 1952.

Přestože učňovské stavební školství prošlo složitým vývojem, mělo vždy jeden hlavní cíl – připravit mladého člověka k jednomu z nejdůležitějších povolání tehdejšího hospodářství.

Stavbaři vytvářejí hodnoty, která často přetrvávají i staletí. Vytvářejí vhodné pracovní podmínky k bydlení, a tím pomáhají uspokojovat potřeby společnosti.

Za celé sledované období se v učňovském stavebním školství v Prostějově připravily stovky mladých stavbařů. Mnozí z nich se později do Středního odborného učiliště stavebního vrátili, aby získané vědomosti a dovednosti předávali dalším generacím. Z původních základních stavebních oborů zedník a tesař se postupným předáváním a opuštěním měnila jejich skladba. I přes tuto skutečnost učiliště své zaměření na stavební obory nikdy nezměnilo.

Prameny a literatura

a) Prameny

Kronika I (1984 – 1986). Uložena v archivu školy.

Kronika II (1987 – 1989). Uložena v archivu školy.

FALTÝNEK, J. Projekt přestavby Střediska praktického vyučování v Prostějově na Sdruženém středním odborném učilišti Prostějov národního podniku Pozemní stavby Gottwaldov. Závěrečná práce.

Gottwaldov: Pozemní stavby, n. p, 1982.

Osobní archiv J. Faltýnka, bývalého zástupce ředitele učiliště.

Osobní archiv Ing. Č. Láhnera, současného ředitele školy.

Rozhovory s J. Faltýnkem, bývalým zástupcem ředitele školy.

Rozhovory s Ing. Č. Láhnerem, současným ředitelem školy.

b) Literatura

ČERNOHORSKÝ, Z. *Vývoj učňovského školství v Československu*. Praha: SPN, 1973.

HOLOUŠOVÁ, D. a kol. *Soubor Učebních textů pro posluchače DPS MOV*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 2001, s. 3 – 17.

HOLOUŠOVÁ, D. KOVÁŘÍČEK, V. Stručný historický vývoj zařízení pro výchovu učňů na našem území. In *Teorie a praxe výchovy mládeže* 7. AUPO, Pedagogica VII. Praha: SPN, 1986, s. 167- 180.

Školství v pohybu. Praha: MŠMT a Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996.

Přílohy – seznam příloh

1. Fotografie stavby budovy Fanderlíkova 25 z roku 1951. Převzato z alba fotografií z roku 1953. Album uloženo v archívu školy.
2. Fotografie budovy Fanderlíkova 25 z počátku padesátých let. Převzato z alba fotografií z roku 1953. Album uloženo v archívu školy.
3. Fotografie budovy Fanderlíkova 25 a budovy dílen U Spalovny 12 z roku 1988. Převzato z osobního archívu Ing. Č. Láhnera.
4. Fotografie budovy Komenského 4 z roku 1988. Převzato z osobního archívu Ing. Č. Láhnera.
5. Ukázka z Kroniky I – Školní rok 1984 – 1985. Kronika uložena v archívu školy.
6. Ukázka z Kroniky I – Školní rok 1984 – 1985. Kronika uložena v archívu školy.
7. Ukázka z Kroniky I – Školní rok 1985 – 1986. Kronika uložena v archívu školy.
8. Ukázka z Kroniky II – Školní rok 1986 – 1987. Kronika uložena v archívu školy.
9. Ukázka z Kroniky II – Školní rok 1987 – 1988. Kronika uložena v archívu školy.
10. Ukázka z Kroniky II – Školní rok 1988 – 1989. Kronika uložena v archívu školy.

Příloha č. 1

Fotografie stavby budovy Fanderlíkova 25 z roku 1951.

Betonáž stropu

Příloha č. 2

Fotografie budovy Fanderlíkova 25 z počátku padesátých let.

Příloha č. 3

Fotografie budovy Fanderlíkova 25 a budovy dílen U Spalovny 12 z roku 1988.

Budova Fanderlíkova 25 z roku 1988

Budova dílen z roku 1988

Příloha č. 4

Fotografie budovy Komenského 4 z roku 1988.

Příloha č. 5

Ukázka z Kroniky I – Školní rok 1984 – 1985.

Učitelský sbor 1985

*Gustav Štastný, ing. Jindřich Glavík,
Olga Kocfeldová, Josef Štastný,
Alena Andrušková, František Glavík,
Jarmila Žemanová, zástupkyně ředitele ŠOTK,
ing. Jan Klička, ředitel ŠOTK,
Alena Továřková, Stanislav Adam,
ing. Marie Zvěřinová, RNDr. Rostislav Heleš
Marie Grobodorá*

Vařejně prospěšná činnost

<i>Sobota</i>	<i>13.4.1985</i>	<i>.....</i>	<i>119 žáků</i>
<i>neděle</i>	<i>5.5.1985</i>	<i>.....</i>	<i>57 žáků</i>

Zaměstnavatel: Vojenské lesy Plumlov

Druh práce:

- pálení napacného dřeva*
- stahování a třídění dřeva*
- úprava strání*
- vysazování stromků*

*Počasí: 13.4. oblačno
5.5. jasno*

*Ped. dozor: s. prof. Ondrajková, ing. Zvěřinová, s. z. Srobadová,
s. prof. Adam, RNDr. Heleš, s. prof. Juránek, s. ing. Staněk,
s. Havel, s. Hroubal*

BOZP žáci dodržovali p. nedošlo k žádnému úrazu.

*Výběžek ránovali všichni žáci i dle nové ped. dozoru
na XII. Světový festival mládeže a studentstva v Moskvě.*

Příloha č. 6

Ukázka z Kroniky I – Školní rok 1984 – 1985.

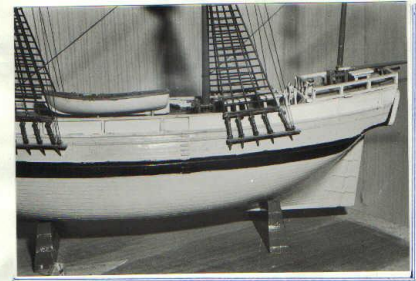

Z ČINNOSTI KROUŽKU

PLASTIKOVÝCH MODELÁŘŮ

V měsíci březnu po předložení průzkumu zájmu byl pod vedením ing. SLAVÍKA na škole založen kroužek zájemců o plastické modelářství.

V kroužku jsou zájemci o stavbu modelů letadel, lodí, vozíků, stánek a motocyklů.

Členové kroužku svoje modely staví doma a na schůzkách dohlížejí k poradební službě k upevnění zručnosti a obdivují rod mezi členy kroužku.

V měsíci květnu jsou již výsledky práce nejaktivnějších členů kroužku vystaveny v zasklené skříni na schodišti mezi II a III patřiči budovy.

V kroužku pracuje 16 žáků, aktivní nejaktivnější patří žáci DOVINEC a NAVRÁTIL ze tř. 2T a KOUDELKA ms. ze tř. 12A.

Výstavě modely poskytli pozornost ostatních žáků což je předpokladem zájmu o kroužek i v příštím roce.

20. 6. 85.

LVVZ

Termín : 15.1 - 17.1.1986

Místo : Chota DSP Olomouc - Bystřička

Třídy : 1.ZA 2.ZA 1.ZB

Vedoucí : Volebník Jan

Instruktoři : Ošťádal Antonín, ing. Lohner Čestmír,
Kovář Miroslav

Průběh : Kurs lyžování nebyl usku tečován z jednoho prostého důvodu - nebyl sníh. Proto byla náplň pozměněna na zájezd s brannou tematikou. Místo vyhožky do okolí proběhly tedy soutěže ve střelbě, v přespolním běhu a DZBZ. Vzhledem k tomu, že nebyl sníh, nedošlo k žádnému úrazu na říčích ani bez nich.

"Těsně před odjezdem domů"
/to už začal padat sníh/

Příloha č. 8

Ukázka z Kroniky II – Školní rok 1986 – 1987.

Soutěž ve sběru druhotných surovin ve školním roce 1986/87.

Celkem odevzdáno 12.691,5 kg v ceně 8.761,95 Kčs.
V prvním pololetí 6.719 kg v ceně 4.970,20 Kčs.

1.SV 2	2.896 kg	2.020,20 Kčs
2.SV 1 B	2.402 kg	1.558,60 Kčs
3.Z 1	2.122 kg	1.465,50 Kčs
4.EI 1	1.601 kg	1.116,75 Kčs
5.Z 2 A	962 kg	1.002,70 Kčs
6.TM 2	1.685 kg	930,60 Kčs
7.TM 3	741 kg	487,90 Kčs
8.EI 2	94 kg	75,20 Kčs
9.Z 2 B	81 kg	40,50 Kčs
10.SV 1 A	74 kg	37 Kčs
11.TM 1	33,5 kg	26,80 Kčs
12.Z 3	0	0

ŠKOLNÍ KOLO SOČ

Žáci třídy E11 Bruno Kotrle a Martin Gregor předvádějí svou práci „Měří kapacitu“.

Martin Gregor (zcela vpravo) z Tř.4 při obhajobě svého „Krokového motoru“.
Porota zleva: Ing. Ringl - předseda, Ing. Bartoš, Ing. Klíček - veditel SOU, Ing. Látkner

Dobrá příprava
Mladí a suchá mládež našeho zepřevzatého, vydatného, moudrého a všímavého. Tím však není žádný L. zvláště kvalitní kolo srovnávaného srovnání. Dost se SOČ stáváte se jen ve školních letech. Ne jenže se však všichni dobře připravili a důkladně zprávně se sáhli k tomu, v čem všichni sami měli práci na Věze. Tímto se účastní soutěže a Dost se se na a energie měla zájmu o čtení.
Do závěrečné části soutěže Ing. Zuzana a Ing. Martin Gregor. Martin Gregor prací kolo bylo měřit a dělat. S radostí o tom řekl Ing. Zuzana a práci na Věze. Tímto se účastní soutěže a Dost se se na a energie měla zájmu o čtení.

Článek ze „Stráže lidu“ ze dne 15. dubna 1987

Katinka

Sběrné suroviny n.p. BRNO
propagace, Rooseveltova 6/8, 658 42 Brno

Všem středním školám a ZO SSM v Jihomoravském kraji
Na počest 70. výročí Velké říjnové socialistické revoluce vyhlásuje národní podnik Sběrné suroviny Brno spolu s KV SSM a se souhlasem odborů školství a místního hospodářství Jm KNV.
3. ročník SOUTĚŽE STŘEDNÍCH ŠKOL, ZO SSM a ČSO, ČUO SSM ve sběru druhotných surovin v roce 1987.

Příloha č. 9

Ukázka z Kroniky II – Školní rok 1987 – 1988.

Sestavování logických obvodů do větších celků je prvním krokem pro konstrukci ovládacích zařízení stavebních strojů.

UÝSTAVKA KNIH – proškola třídy kasičků k Měříci knihy a připravena jí s. Olga Paprničková

PŘEDÁVÁNÍ OBČANSKÝCH PRŮKAZŮ – 2. 5. v obřadní síni MZU v Bratřině Obřadní místnosti knihku: J. Matral, J. Matral, J. Chavala a J. Václavík přednesli kulturní program.
Žáci 4. třídy prošli v kladě čas galděti obřadní síni a tak bobulce přechodují o i. enge

OSLAVA MDŽ – 11. 3. – Obřadní místnosti knihku: J. Matral, J. Chavala a J. Matral přednesli program k příležitosti oslavy MDŽ.

připravila: *Maria Bartoňová*

Proletáři všech zemí, spojte se!

STRAŽ LIDU

TÝDENÍK OV KSČ A ONV V PROSTĚJOVĚ
NOSITEL STÁTNÍHO VYZNAMENÁNÍ „ZA VÝNIKAJÍCÍ PRÁCI“

Číslo 2. — Ročník 69. Středa 11. ledna 1989 Cena 0,50 Kčs

O literatuře

Prostějov — Předmětová komise společenskoobčasných předmětů na SOU stavebním připravila pro žáky učiliště k Měsíci knihy řadu zajímavých akcí. Jednou z nich byla tradiční prodejní výstava knih. Žáci se na ní seznámili s knižními notkami krásné literatury, nále detektivní a vědeckofantastické literatury. Velký zájem vyvolaly i knihy o elektronice a počítačích. Literární znalosti a dovednosti prokázali žáci v literární soutěži, která se konala ve formě kvízu a měla tři oblasti: literární teorii, významná literární výročí letošního roku a poznání autorů děl.

Absolutními vítězi se stali žáci ze třídy M 1 — Pavel Vaučík, Miroslav Jurásek a Tomáš Vyrůbal. Na druhém místě se umístili Zdeněk Pořízka, Jan Kyselák a Stanislav Hofava z prvního ročníku instalatérů. Bronzová příčka patří třídě Z 2A, kterou zastupovali Pavel Lepša, Patřik Jellinek a Rudolf Rajtr.

SL, 20.4.89

S VÝSLEDKY PRÁCE učňů středního odborného učiliště stavebního Prostějov jsme se mohli seznámit při nedávném Dnu otevřených dveří. Foto: R. Vašina

SL, 29.6.1988

MOJMIŘA Gottwaldů a Eduarda Kyseláku, oba učně II. ročníku Pozemních staveb Gottwaldov, závod Prostějov, zastihl nás objektu při zdění příček budoucího nákupního střediska na sídlišti Hloučela. Foto: R. Vašina

SL, 11.1.1989

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jiří Komínek
Katedra: Department:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Doc. PhDr. Drahomíra Holoušová, CSc.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Historie Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově (1947 – 1989)
Název v angličtině:	The History of the Special Secondary Educational Establishment of Building Industries in the City of Prostějov (1947-1989)
Anotace práce:	Bakalářská práce zachycuje historii Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově v období let 1947 – 1989. Jejím prvním – vstupní část popisuje stručnou historii učňovského školství na českém území, druhá – stěžejní část sleduje vývoj Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově spolu s výchovou a vzděláváním jeho žáků.
Klíčová slova:	Středisko stavebního praktického vyučování, Střední odborné učiliště stavební v Prostějově, historie učňovského školství, učeň, žák, teoretické vyučování, odborný výcvik, mimoškolní a mimopracovní výchova, kronika učiliště.
Anotace v angličtině:	The bachelor project focuses on the history of the special secondary educational establishment of building industries in the city of Prostějov between the years 1947 and 1989. The first – input part of the project describes the brief history of apprentice education in the Czech region, the second – main part of the project follows the development of the special secondary educational establishment of building industries in the city of Prostějov together with the training and education of its students.
Klíčová slova v angličtině:	The centre of practical constructional teaching, the special secondary educational establishment of building industries in the city of Prostějov, history of apprentice education, apprentice, student, theoretical teaching, special training, out of school and out of job education, chronicle of educational establishment

Přílohy vázané v práci:	Fotografie budov Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově Ukázky z kronik Středního odborného učiliště stavebního v Prostějově
Rozsah práce:	52
Jazyk práce:	Český jazyk